

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Erhan BUYRUKOĞLU

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK VE DUYGUSAL
ZEKÂ DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2019

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Erhan BUYRUKOĞLU

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK VE DUYGUSAL ZEKÂ
DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Danışman

Prof. Dr. Hasan ŞAHAN

Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2019

Akdeniz Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Erhan BUYRUKOĞLU ' nun bu çalışması, jürimiz tarafından Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Doç. Dr. Tennur YERLİSU LAPA (İmza)

Üye (Danışmanı) : Prof. Dr. Hasan ŞAHAN (İmza)

Üye : Dr.Öğr.Üyesi Mehmet Haşim AKGÜL (İmza)

Tez Başlığı: Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Girişimcilik ve Duygusal Zekâ Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Onay : Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi :20 /12./2019

Mezuniyet Tarihi : 09/01/2020

(İmza)
Prof. Dr. İhsan BULUT
Müdür

AKADEMİK BEYAN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Girişimcilik ve Duygusal Zekâ Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı bu çalışmanın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımda yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını belirtir; bunu şerefimle doğrularım.

İmza

Erhan BUYRUKOĞLU

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU
BEYAN BELGESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	Erhan BUYRUKOĞLU
Öğrenci Numarası	20175233009
Enstitü Ana Bilim Dalı	Spor Yöneticiliği
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Programın Türü	(X) Tezli Yüksek Lisans () Doktora () Tezsiz Yüksek Lisans
Danışmanın Unvanı, Adı-Soyadı	Prof. Dr. Hasan ŞAHAN
Tez Başlığı	Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Girişimcilik ve Duygusal Zekâ Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
Turnitin Ödev Numarası	1238403548

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmasının a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana Bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 79 sayfalık kısmına ilişkin olarak, 26/12/2019 tarihinde tarafımdan Turnitin adlı intihal tespit programından Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nda belirlenen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan ve ekte sunulan rapora göre, tezin/dönem projesinin benzerlik oranı;

alıntılar hariç % 13

alıntılar dahil % 25 'dir.

Danışman tarafından uygun olan seçenek işaretlenmelidir:

(X) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşmıyor ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylarım.

() Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşıyor, ancak tez/dönem projesi danışmanı intihal yapılmadığı kanısında ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylar ve Uygulama Esasları'nda öngörülen yüzdelerle sınırların aşılmasına karşın, aşağıda belirtilen gerekçe ile intihal yapılmadığı kanısında olduğumu beyan ederim.

Gerekçe:

Benzerlik taraması yukarıda verilen ölçütlerin ışığı altında tarafımda yapılmıştır. İlgili tezin orijinallik raporunun uygun olduğunu beyan ederim.

26/12/2019

Prof. Dr. Hasan ŞAHAN

İÇİNDEKİLER

ŞEKİLLER LİSTESİ	iv
TABLOLAR LİSTESİ	v
KISALTMALAR LİSTESİ	vi
ÖZET	vii
SUMMARY	viii
ÖNSÖZ	ix
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞİMCİLİK

1.1. Girişimcilik Kavramı.....	2
1.1.1. Fırsat	4
1.1.2. Kaynak.....	6
1.1.3. Organizasyon	7
1.2. Girişimcilik Yaklaşımları	7
1.2.1. Bireysel Yaklaşım Özellikleri.....	7
1.2.1.1. Başarı İhtiyaçları.....	8
1.2.1.2. Kontrol Odaklılık.....	9
1.2.1.3. Risk Alma Eğilimi	9
1.2.2. Bilişsel Yaklaşım	10
1.2.3. Girişimsel Niyet Yaklaşımı	10
1.2.4. Sosyal İlişki Ağları Yaklaşımı.....	10
1.3. Girişimcilik Türleri	10
1.3.1. Sosyal Girişimcilik.....	11
1.3.2. İç Girişimcilik	11
1.3.3. Yeni Girişimcilik.....	12
1.4. Girişimcilik Eğitimi ve Önemi	12
1.4.1. Girişimcilik Eğitimi.....	12
1.4.2. Tarihsel Olarak Girişimcilik Eğitimi.....	13
1.4.3. Girişimcilik Eğitiminin Hedefi	14
1.5. Girişimciliğe Etki Eden Faktörler	15
1.5.1. Aile	15

1.5.2. Eğitim	16
1.5.3. Bireyin Psikolojik Özellikleri	17
1.5.4. Toplumsal Çevre	17
1.6. Girişimcilerin Özellikleri.....	18
1.6.1. Girişimcilerin Kişisel (Ruhsal) Özellikleri.....	18
1.6.1.1. Hesaplı Risk Alma	19
1.6.1.2. Bağımsızlık ve Başarı Gereksinimi	19
1.6.1.3. Yenilik ve Yaratıcılık.....	20
1.6.1.4. Belirsizliğe Karşı Tolerans	20
1.6.2. Girişimcinin Demografik Özellikleri	21
1.6.2.1. Kültür ve Eğitim	21
1.6.2.2. Cinsiyet	22
1.6.2.3. Tecrübe ve Yaş	22
1.6.2.4. Çocukluk ve Aile Çevresi	23

İKİNCİ BÖLÜM DUYGUSAL ZEKÂ

2.1. Duygusal Zekâ Kavramı	25
2.2. Duygusal Zekâ Kavramının Tarihsel Gelişimi.....	26
2.3. Duygusal Zekânın Önemi	27
2.4. Duygusal Zekâ Modelleri.....	28
2.4.1. Mayer ve Salovey'in Modeli.....	28
2.4.2. Reuven Bar-On Modeli	29
2.4.3. Goleman Modeli	30
2.5. Duygusal Zekânın İş Yaşantısındaki Önemi.....	31

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK VE DUYGUSAL
ZEKÂ DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

3.1. Girişimcilik ve Duygusal Zekâ Arasındaki İlişki	33
3.2. Araştırmanın Konusu	34
3.3. Araştırmanın Amacı	34
3.4. Araştırmanın Önemi.....	34
3.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	35
3.6. Araştırmanın Hipotezleri	35
3.7. Araştırmanın Yöntemi.....	35
3.7.1. Araştırmanın Modeli	35
3.7.2. Evren ve Örneklem.....	36
3.7.3. Veri Toplama Araçları.....	36
3.7.3.1. Girişimcilik Eğilimi Ölçeği.....	36
3.7.3.2. Duygusal Zekâ Ölçeği.....	36
3.7.4. Verilerin Toplanması ve Prosedürü	37
3.7.5. Verilerin Analizi	37
3.8. Araştırmanın Bulguları ve Yorumları	38
SONUÇ.....	43
KAYNAKÇA.....	49
EK 1. Kişisel Bilgi Forumu	58
EK 2. Girişimcilik Eğilimi Ölçeği	59
EK 3. Duygusal Zekâ Ölçeği	60
Ek .4.Girişimcilik Ölçeği Kullanımı İzini.....	62
Ek.5. Duygusal Zekâ Ölçeği Kullanım İzini,.....	63
Ek.6. T.C. Akdeniz Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Kararı.....	64
ÖZGEÇMİŞ	65

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. 1. Girişimciliği Tanımlayan Vurgular	3
Şekil 1. 2. Fırsatı Tanıma Süreci	5
Şekil 1. 3. Girişimcilikte Öğrenme Döngüsü	21
Şekil 1. 4. Ailenin Girişimcilik Üzerine Tesiri.....	23
Şekil 3. 1. Patronların İşe Alma Sırasında İzledikleri Yollar	33

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 3.1. Araştırmaya Katılan Katılımcıların Tanımlayıcı İstatistik Bilgileri	38
Tablo 3.2. Sınıf Değişkenine Göre Duygusal Zekâ Alt Boyutları ve Girişimcilik Düzeyi t-Testi Analiz Sonuçları.....	39
Tablo 3.3. Cinsiyet Değişkenine Göre Duygusal Zekâ Alt Boyutları ve Girişimcilik Düzeyi t-Testi Analiz Sonuçları.....	39
Tablo 3.4. Spor Yapma Değişkenine Göre Duygusal Zekâ Alt Boyutları ve Girişimcilik Düzeyi t-Testi Analiz Sonuçları.....	40
Tablo 3.5. Girişimcilik Dersi Alma Değişkenine Göre Duygusal Zekâ Alt Boyutları ve Girişimcilik Düzeyi t-Testi Analiz Sonuçları	41
Tablo 3.6. Katılımcıların Çalışmak İstedikleri Sektör Değişkenine Göre Duygusal Zekâ Alt Boyutları ve Girişimcilik Düzeyi t-Testi Analiz Sonuçları	41
Tablo 3.7. Duygusal Zekâ Alt Boyutları ile Girişimcilik Düzeyi Pearson Korelasyon Sonuçları	42

KISALTMALAR LİSTESİ

EKEV	Erzincan Kültür Eğitim Vakfı
IQ	Bilişsel Zekâ
KMO	Kaiser-Meyer-Olkin
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
TÜSİAD	Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği
TÜGİAD	Türkiye Genç İş Adamları Derneği

ÖZET

Bu araştırmada, araştırmaya katılan lisans öğrencilerinin girişimcilik ve duygusal zekâ arasında bir ilişki olup olmadığı amaçlanmıştır. Öğrencilerin bazı demografik özellikleri, girişimciliğe bakış aıllarını ölçmeye yönelik girişimcilik ölçeği ve duygusal zekâ ölçeği kullanılmıştır. Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Hukuk Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Ziraat Fakültesinde öğrenim görmekte olan 319 lisans öğrencisi araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

Araştırmada araştırmaya katılan katılımcıların tanımlayıcı istatistik bilgileri, sınıf, cinsiyet, spor yapma, girişimcilik dersi alma, katılımcıların çalışmak istedikleri sektör değişkenine göre duygusal zekâ alt boyutları ve girişimcilik düzeyleri arasında fark olup olmadığını belirlemek için parametrik testlerden bağımsız gruplarda t-testi, duygusal zekâ alt boyutları ile girişimcilik düzeyi için pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

Araştırmalar sonucunda duygusal zekânın alt boyutu olan iyimserlik ve girişimcilikte cinsiyetler açısından fark olduğu, girişimcilik ve duygusal zekânın alt boyutlarından iyimserlik ve duygulardan faydalanma alt boyutlarında spor yapanlar açısından fark olduğu, girişimcilik dersi alan bireyler ile duygusal zekânın alt boyutlarından biri olan duygulardan faydalanma alt boyutu ile arasında bir fark olduğu ve bireylerin çalışmak istedikleri sektör ile girişimcilik arasında bir fark olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Duyusal Zekâ, Spor, Cinsiyet

SUMMARY
THE RELATIONSHIP BETWEEN ENTREPRENEURSHIP AND EMOTIONAL INTELLIGENCE LEVELS OF AKDENİZ UNIVERSITY STUDENTS

In this study, it is aimed to find out whether there is a relationship between entrepreneurship and emotional intelligence of undergraduate students participating in the research. Some demographic characteristics, entrepreneurship scale and emotional intelligence scale were used to measure students' perspectives on entrepreneurship. The sample of the study consists of 319 undergraduate students studying at Akdeniz University, Faculty of Sport Sciences, Faculty of Law, Faculty of Engineering and Agriculture.

Descriptive statistics of the participants, class, gender, sports, taking entrepreneurship lessons, t-test in groups independent of parametric tests to determine whether there are differences between the emotional intelligence sub-dimensions and entrepreneurship levels according to the sector variable they want to work in, the sub-dimensions of emotional intelligence and Pearson correlation analysis was used for entrepreneurship level.

As a result of the research, there is a difference in terms of gender in optimism and entrepreneurship, which is the sub-dimension of emotional intelligence, and there is a difference in terms of benefiting from optimism and emotions from the sub-dimensions of entrepreneurship and emotional intelligence in terms of sporters, and taking advantage of emotions which is one of the sub-dimensions of emotional intelligence. It is found that there is a difference and there is a difference between the sector in which individuals want to work and entrepreneurship.

Keyword; Entrepreneurship, Sensory Intelligence, Sports, Gender

ÖNSÖZ

Bu çalışma, günümüzde popüler hale gelen ve gün geçtikçe daha fazla önem kazanan iki kavram olan girişimcilik ile duygusal zekâ arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmamızın literatüre değerli katkılar sunacağını düşünmekteyiz.

Akademik anlamdaki bu çalışmamı çok çalışan başarılı, iradeli bireylere armağan ediyorum.

Yüksek lisans döneminde bilgi ve birikimlerinden her zaman yararlandığım danışmanım Prof. Dr. Hasan ŞAHAN 'a, yardım severliğine ve bilgilerine güvendiğim Doç. Dr. Tennur YERLİSU LAPA'ya, Öğr. Gör. İsmail VAROL'a, İlhan DALKIRAN' a ve Halit BAYRAKCI' ya, tezimin bir çok aşamasında bana yardımcı olan Arş. Gör. Doğukan Batur Alp GÜLŞEN'e, araştırma yöntemleri hakkında beni aydınlatan ve bilgi edinmemi sağlayan Doç. Dr. Evren TERCAN KAAS 'a, ingilizce özet kısmının yazılmasında bana yardımcı olan ingilizce öğretmeni Sait PEKYİĞİT'e teşekkür ederim.

Hayatımın her sürecinde her zaman yanımda olan bana destek olan abim İlhan BUYRUKOĞLU'na teşekkürlerimi sunarım.

Her koşulda beni benden çok düşünen ve özümseyen hayatımın her aşamasında her zaman yanımda duran annem Süreyya BUYRUKOĞLU'na ve babam İhsan BUYRUKOĞLU'na; iradeleri, çalışkanlıkları ile bana örnek teşkil eden ders döneminde ders aldığım Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğretim görevlisi hocalarıma ve veri toplama aşamasında bana yardımcı olan Hukuk Fakültesi, Ziraat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi öğretim görevlisi hocalarıma sevgi ve saygılarımı sunarım.

ERHAN BUYRUKOĞLU

Antalya, 2019

GİRİŞ

Günümüzde bireyin kendi tecrübe ve sezgileri ile ön plana çıkan girişimcilik kavramı; sektör içerisindeki fırsatları değerlendirme, sezgileri kullanmak, sermaye ve doğal kaynaklardan yararlanmak, üretim ve sonraki süreçleri proje eşliğinde takip etmek, örgütleme, yürütme ve bu süreçte ortaya çıkan negatif sorunları üstlenebilen ve yönetme kabiliyeti olarak tanımlanmak mümkündür ve bu çalışmayı teşkil eden ilk kavramdır.

Çalışmayı teşkil eden diğer kavram ise duygusal zekâ kavramıdır. Duygusal zekâ bireyin olumsuz koşulları olumlu hale çevirmesinde, bireyin etkileşim yöntemlerinin diğerlerine göre daha farklı ve inandırıcı olduğu, yeniliğe açık, çalışma ortamına uyum sağlayan, risk alabilen, aldığı risklerin farkında olan kişiler olarak açıklanmaktadır. Kişinin duygusal zekâsını geliştirmesinde bireysel özelliklerinin dışında çevresinin ve toplumunda yararı vardır. Duygusal zekâyâ sahip bireyler kendi öz bilincinin farkında olarak hareket ederler.

Girişimcilik ve duygusal zekâ özellikleri bir arada olan kişiler ülke içerisinde ve ülke dışında nitelikli aranan bireyler olarak görülmektedir. Bunun nedeni bireyin her iki özelliğide etkili kullanarak bulunmuş olduğu koşula yarar sağlamasıdır. Girişimcilik ve duygusal zekâ arasındaki ilişki arasındaki farkların anlamlandırılması ve duygusal zekâyâ sahip olan bireylerin girişimciliğe, girişimcilik özelliklerine sahip bireylerin ise duygusal zekâ özelliklerine sahip olması, bireyin diğerlerine göre daha ön planda olacağını teşkil etmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞİMCİLİK

1.1 Girişimcilik Kavramı

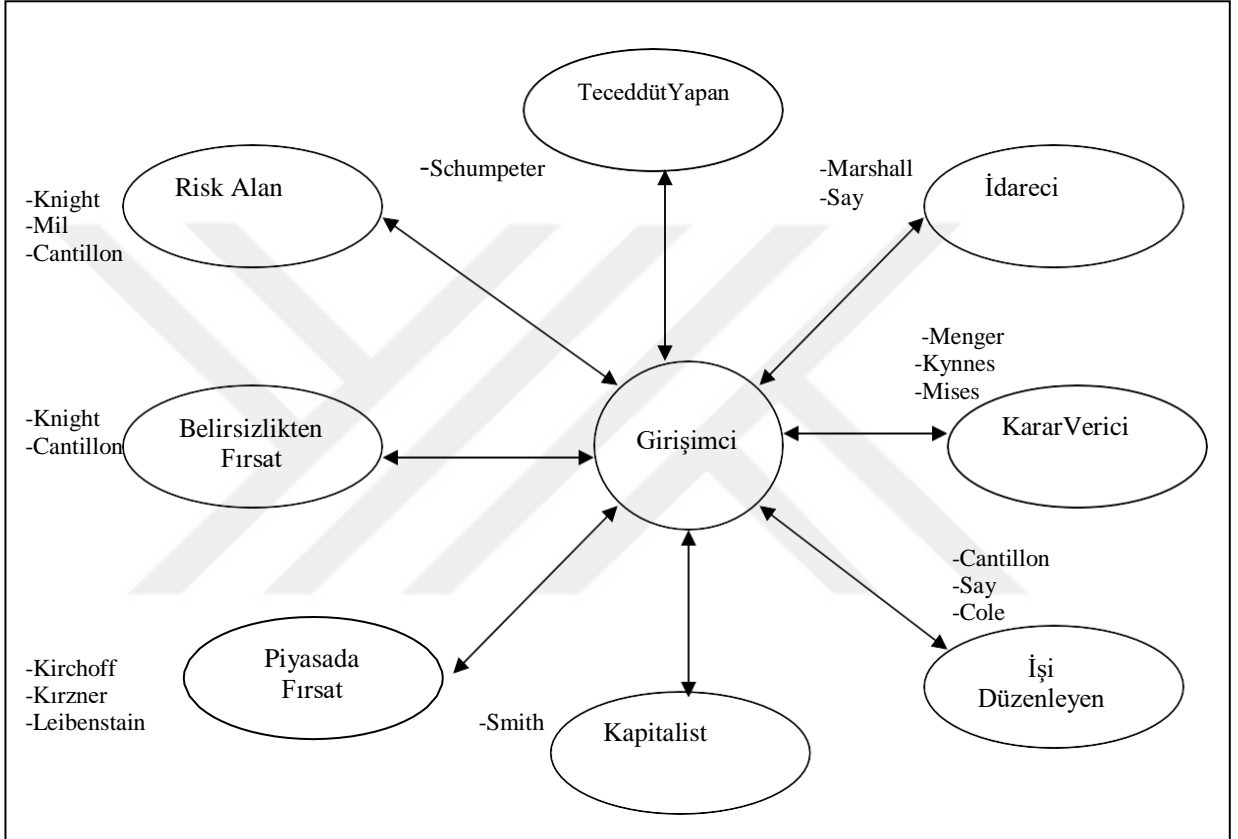
Girişimcilik kavramı çok eski bir kavramdır. Girişimcilik çeşitli şekillerde insanları topluluk hâlinde yaşamaları ile çeşitlilik göstermiştir. Girişimcilik; sosyal çevre içerisindeki fırsatları algılama, algılama eşliğinde hayal kurma, hayalleri gerçeğe çevirme ve gerçekler eşliğinde zenginleştirmiş olduğu gerçeği kişinin hayatını kolaylaştırma yeteneğidir. Girişimcilerin zenginlik ortaya çıkarırken üç temel unsura ihtiyaçları vardır. Bireyin gücü, iş sahası ve iletişim kurmuş olduğu bireyler (Bozkurt, 2000). Günümüzde insan ihtiyaçlarının artması ile birlikte bu ihtiyaçları karşılayacak sektörlerin yetersiz olduğu bilinmektedir. Bu ihtiyaçları karşılayacak hizmet ve malların girişimcilik sayesinde karşılanmasıdır (Tutar, 2003:161). Girişimci kişiler buldukları sektör içerisinde ihtiyaçları karşılamak için çalışırlar. Girişimcilik alanındaki çalışmalar; İnsanların yeni iş sahalarını neden değerlendirmediklerini veya girişimcilik özelliği bulunan kişilere göre bulunmayan kişilerin bu özelliğe neden sahip olmadığını, bireylerin bir kısmının fikirlerini ve hayallerini gerçekleştirip kendilerine bir iş sahası kurarken bazıları ise bu hayal ve fikirlerini gerçeğe dönüştüremediklerini, girişimcilerin bir kısmının başarılı olduğu halde bir kısmının neden başarısız olduklarını sorup ve bu sorulara çözüm aramıştır (Arıkan, 2004, :45).

Girişimcilik kavramını semaye sahibi, iş adamı, iş veren vb. gibi sanayi toplumunun kavramlarından ayrılması gerekmektedir; çünkü son zamanlarda risk altına giren, iş sahasındaki yer ve konum, bireyler, istatistiksel ve ekonomik istikrarları ön plana çıkarmaktadır (Akmur, 2003: 430).

Girişimci, bireye has yetenek, maharet ve akıllı gösterirken, girişimcilik kişinin ortaya koyduğu hareket, faaliyet ve bu faaliyetlerin ortaya çıkardığı genel kavramdır. Girişimcilik kişisel özgürlük, maddiyat, mal-mülk, ekonomik teşvik, pozisyon değişikliği vb. gibi toplumsal sorunlara neden olan zarar, komplo, negatif düşüncelerle baş edebilme ve kişisel uğraş sonucu oluşan bir süreçtir (Top, 2006: 7).

Girişimcilik 20.yüzyılda risk alan, teceddüt eden, elindeki olanakları değerlendiren ve bunların yaşam içerisinde gerçekleşmesi süreci olarak tanımlanmıştır. Bu tanımdan da anlaşıldığı üzere girişimcilik; yalnızca bireyin kendi işini oluşturması değil, hali hazırda bulunan bir işinde geliştirilmesi veya aynı işin farklı sektör içerisinde barınmasıdır. Girişimci hali hazırda ulaşılmamış, bilinmeyen sektörü ve yenilikleri takip eden, zihninde canlandıran, analiz eden, yorumlayan ve bunları belirli bir plan içerisinde barınmasıdır. Girişimci hali

hazırda ulaşılmamış, bilinmeyen sektörü ve yenilikleri takip eden, zihninde canlandıran, analiz eden, yorumlayan ve bunları belirli bir plan doğrultusunda gerçekleştiren bireydir. Diğer bir deyişle risk alan, mevcut olumsuzlukları lehine çeviren, yeniliklere açık olan bireydir (İraz, 2005: 149-150). Girişimcilerde önderlik duygusu, cürretlik duygusu, idarecilik ve içerisinde bulunmuş olduğu zamanı iyi kullanan birey olarak düşünülmektedir (Bozgeyik, 2005: 111).

Şekil 1.1. Girişimciliği Tanımlayan Vurgular
Kaynak: Top, 2006:8

Şekil 1.1.'de girişimciliği tanımlayan başka yönde vurgular her bir yazar tarafından girişimcinin farklı yönüne vurgu yapıldığı görülmektedir. Smith kapitalist, Schumpeter yenilik yapan, Marshall ve Say idareci, Kirchoff, Kırzner ve Leibenstein piyasada fırsat yaratan, Knight ve Cantillon belirsizlikten fırsat yaratan, Cantillon, Say ve Cole işi düzenleyen, Menger, Kynnes ve Mises karar verici, Knight, Mil ve Cantillon risk alan bireylerin girişimcilik vasfı taşıdığı yönünde açıklanmıştır.

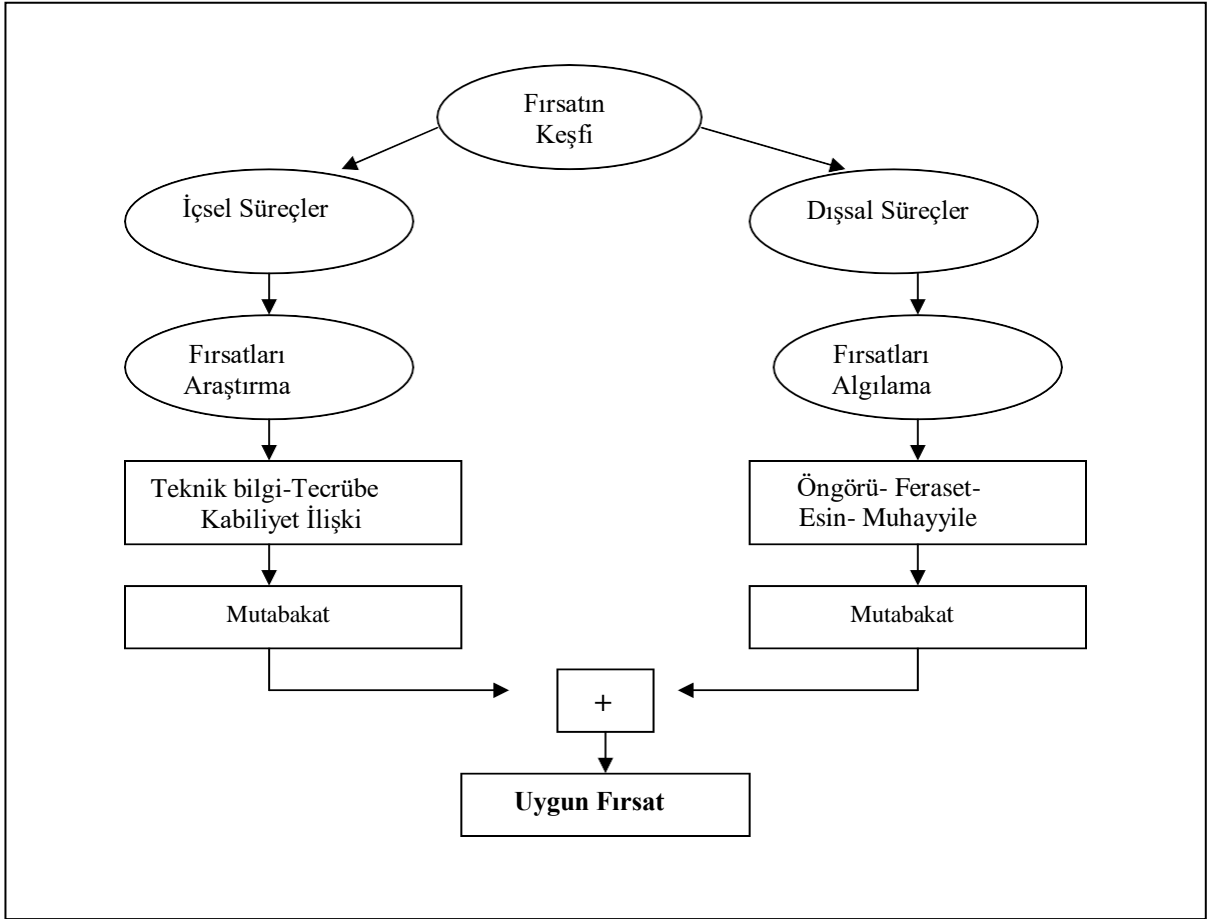
Tüm bu tanımlar neticesinde girişimci, sosyal yaşantısı içerisinde kişilerin ihtiyaçlarını tespit etmesi, bu tespit sonucunda gerekli koşulları sağlama yeteneği bulunan, risk altına giren, yeniliğe açık birey olarak tanımlamak mümkündür. Girişimci sermaye ve iş gücü doğrultusunda sektör içerisine girer ve sosyal yaşantı içerisinde elindeki imkanlar doğrultusunda topluma hizmet eden bireydir (Koçel, 1998).

1.1. 1 Fırsat

Girişimin ilk adımı fırsattır ve girişimcinin fırsatlardan yararlanarak doğru ürün veya hizmetlerden yararlanması gerekmektedir. Bu anlamda girişimcilik sürecinin ilk adımı olarak fırsatlar ön görülmektedir (Takalo T. ve Otto T, 2012 : 603-613).

Stevenson ve Jarillo (1990) fırsatı bireyin istekleri ve arzuları doğrultusunda başarı elde etmesi, bu başarılar doğrultusunda geleceğini inşa etmesi olarak tanımlamıştır. Fırsat kavramını sektör ve işletme olarak Christensen, Madsen ve Peterson (1994) tarafından bireyin istek ve arzuları ışığında sosyal çevresinde etkisi ile teşvik edilmesi veya mevcut bir işletmenin kendini geliştirmesi, işletmenin bulunmuş olduğu sektör ya da sektörler üzerinden kendi ekonomik gücünü artırması olarak tanımlamıştır. Casson (1982) fırsat yeni iş sahası, hizmet, işin düzenlenişi, ekonomik maliyet, mevcut durumun üstünde kâr elde etme olarak tanımlamıştır. Yapılan iş ne kadar iyi olursa olsun fırsat içinde bulunulan koşula göre hemen kendisini göstermez fakat girişimcinin bulunmuş olduğu koşul, iş gereği olası olumsuzlukları olumlu hale getirmelerinde meydana gelir. Bu duruma örnek verecek olur isek girişimcilerin kendilerini tanıtmaya toplantılarında girişimcilerin kendi mallarını tüketicilere etkili bir biçimde sunması ve tüketicinin ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamadığı durumlar düşünülerek daha etkili bir mal ve hizmet ile tüketicinin bütçesine uygun satışlar yapmak için fırsat aramalarıdır (Hısrıçve Peters, 2002:40).

Girişimcilerin belirli bir bölümü fırsatları kendileri oluşturur iken, diğerleri mevcut durumdaki fırsatlar doğrultusunda buldukları sektör içerisine yerleştirirler, diğer bir ifade ile fırsat önemli anın ve zamanın iyi belirlenip o anın ve zamanın etkili bir şekilde kullanılmasıdır (Powell vd.,1996: 118). Girişimci kendisini sektör içerisinde önemli bir yer edinmek için fırsatın oluşmasını bekler ve sosyal çevresi içerisinde bu oluşumları takip eder, girişimcinin esas amacı bulunduğu sektör içerisinde marka olmak ve fırsatları iyi değerlendirmektir (Baron ve Markman, 2000:8).

Şekil 1. 2. Fırsatı Tanıma Süreci
Kaynak:Bhave, 1994:232-242.

Fırsatı tanıma süreci şekil 1.2' deki gibi iki bölümde açıklanmaktadır. Bunlar içsel süreçler ve dışsal süreçlerdir.

1. İçsel süreçler; bireyin içerisinde bulunduğu problemleri ortadan kaldırmaya ve bu problemlere karşı etkili çözümler getirmesine odaklıdır. Problemin çözümü kişisel menfatleri de beraberinde getirmektedir. Problem çözümünde bireylerin girişimcilik yeteneklerinde farklılıklar olması kaçınılmazdır. Problem çözümüyle elde edilecek fırsat özellikle bireyde problemi çözmeye yönelik teorik bilgi gerektirmektedir. Bununla birlikte bireyde tecrübe, maharet, çözümsel yetenek ve iletişim gerektirmektedir (Cyert ve March, 1963: 139).

2. Dışsal süreçler; bireyin sosyal çevresi içerisinde ortaya çıkan fırsatları algılayıp bunları kendi avantajına çevirmesidir. Fırsat; idrak etmek ve anlamak şeklinde olmaktadır. Dışsal süreçler bireyin farklı yeteneklerine gereksinim duyulmaktadır. Bu yetenekler ise;

- Muhayyile
- Sağgörü
- Feraset
- Risk alabilme
- Farklı konulardan ilham kaynağı elde etme vb. gibi yeteneklerdir.

Fırsata teşvik edici süreçler oldukça büyük öneme sahiptirler. Her iki süreç içerisinde yakalanan fırsat girişimcilerde aktif hale gelme ve daha sonrasında girişimcide güçlü ve uygun bir fikri oluşturmaktadır (Goldfre, 1993: 51).

Her iki süreç içerisinde karma bir süreç olabilir ve bu iki sürecinde bitimi sonucunda durumun uygunluğu tartışılmaktadır. Eğer durum uygun görülür ise; durumun pozitif ve negatif yönleri tespit edilerek tanımlanmaktadır. Tanımlama sonrasında durumun girişime dönüşebilmesi için formüle edilmesi ve uygulayamaya konulması gerekmektedir (Top, 2006: 295).

1.1.2 Kaynak

Girişimcinin elindeki imkanları iyi değerlendirmesi için belirli bir planlama yapması ve bu planları içinde bulunduğu sektör, iş gereği uygulamaya koymalı, bunun için belirli periyotlar halinde kaynaklarını belirlemelidir. Sermaye, emek gücü, istihsal yönetimi ve materyalleri, finansal kaynaklar vb. gibi unsurlar ele alınabilir.

Sermaye; Bir işletmenin faaliyete geçmesi için kullanılan para veya paraya çevirilecek malların tamamıdır.

Emek gücü; Bireyin toplum yararına üretmek üzere işe koyulduğu zihinsel ve fiziksel hareketlerin tamamıdır.

İstihsal yönetimi ve materyalleri; Bireyin içerisinde bulunduğu sektör gereği üretimi ve bu üretime yönelik ekipmanlardır.

Finansal kaynaklar; İşletme içerisindeki gerekli fon kaynaklarını temin edildiği yerdir (İrmiş vd., 2010: 16).

Kaynak sadece ekonomik değil, sosyokültürel, fiziki etkenleride içerisinde barındırır. Kaynak etkili kullanıldığında başarılı ve etkili bir imkan haline gelebilir. Diğerlerine karşı daha üst seviyelere gelinmesinde önemli bir etkidir. Fırsat ve kaynakların yenilenmesi ile birlikte, gelişim ve dönüşüm gereklidir (Naktiyok, 2004: 58).

Geçmişten günümüze kaynak önemli bir yer tutar. İç girişimcilikte başarı olmak isteyen kişiler kaynağa ihtiyaç duyarlar. Çünkü kaynak teknolojinin gelişmesi ile birlikte sosyal yapı içerisinde zekânın kullanılması ve kaynakların nasıl elde edeceğinin analiz edilmesi ayrı bir öneme sahiptir. Tecrübe ile kaynağı etkili kullanmakta önemlidir. Kaynaklar toplumun içerisindeki tüm etmenleri kapsamaktadır. Teknolojik, sosyolojik, demografik, içsel ve dışsal faktörler içerisinde insanların ihtiyaçları kaynakların çoğalmasına ve ortaya çıkmasına neden olur (Naktiyok, 2004: 59).

1.1.3 Organizasyon

Fırsatları belirleyen girişimci gerekli kaynakları temin eder ve bu kaynaklarla ilgili fikir verir. Girişimci organizasyon sürecinde fikrinin doğrultusunda, organizasyonu denetlemektedir. Girişimci bu sayede hedefleri doğrultusunda ilerlemektedir. (İrmiş vd., 2010:16). Belirli bir süreç içerisinde organizasyon varlığını korur. Bu süreç içerisinde organizasyon terimi toplanma, plan yapma vb. gibi kavramları da içerisinde barındırmıştır (Özalp, 1996: 78). Ekonomik kavramların ve iş sahalarının geliştirilmesi ile organizasyon, yenilikleri takip eden, yenilikler içerisinde yer alan, belirli kalıpları yıkan, bireyi aktif hale getiren, ham madde ve pazar anlayışını belirleyen bir kavramdır. Bu faktörler girişimci bireyin organizasyon ile birlikte hedef ve arzularına ulaşmasında önemli bir yere sahiptir (Naktiyok, 2004: 278). Organizasyon genellikle iç girişimcilik ile iç içedir. İç girişimcilik içerisinde girişimcinin karşısına çıkan fırsatları organizasyon ile birlikte etkili kullanması halinde ön plana çıkmaktadır.

1.2 Girişimcilik Yaklaşımları

Girişimcilik alanında yapılan yayınlar incelendiğinde girişimcilik için net bir tarif bulunmadığı görülmektedir (Bull ve Willard, 1995). Bunun neticesinde çeşitli yaklaşımlar meydana gelmiştir.

Araştırmacılar alanları içerisindeki tecrübeleri ile birlikte farklı ve güncel yaklaşımlar, örnekler inceleyip geliştirmiştir.

Bu çalışma içerisinde en fazla üzerinde durulan bireysel yaklaşım özellikleri, bilişsel yaklaşım, girişimsel niyet yaklaşımı, sosyal ilişki yaklaşımı açıklanacaktır.

1.2.1 Bireysel Yaklaşım Özellikleri

Girişimcilik üzerine yapılan araştırmalardaki ilk düşünce, girişimcilerin girişimci olmayan bireylerden farklılıklarını göstermeleridir (Gartner, William B, 1989: 696).

Isenberg girişimci özelliklerini fırsatları tespit etme, kaynak elde etme ve müzakere becerisi üzere açıklamaktadır (Isenberg, 2008).

1. Fırsatları tespit etme: Girişimcilerin içsel ve dışsal süreçler içerisinde fırsatların araştırılması, fırsatların algılanması, teknik bilgi, deneyim, yetenek ilişkisi, öngörü, sezgi ve fırsatları algılayabilme yeteneğidir (Bhave, 1994: 232-242).

2. Kaynak elde etme: Girişimcilerin fırsatlardan faydalanmak üzere fikir üretmesi ve bu fikirler ile sermaye, iş gücü, finansal kaynaklar eşliğinde ihtiyaç olunan kaynağın elde edilmesidir (İrmiş vd., 2010: 16).

3. Müzakere becerisi: Girişimcilerin bir konuyla ilgili karşı fikirler ile görüşme, profesyonel kişilere danışma ve iletişim özelliklerinin güçlü olmasıdır.

Kişilik özellikleri yaklaşımı araştırmacılara göre girişimciler içerisinde buldukları sosyokültürel yapı gereği girişimcilik özelliği bulunmayan bireylere istinaden farklı özelliklere sahiptirler fakat bu girişimcilik özelliklerinin sayısı oldukça fazladır (Barton ve Joe, 1991: 48). Başarı ihtiyacı, kontrol odaklılık ve risk alma eğilimi en yaygın kullanılan özelliklerdir (Brockhaus ve Pamela, 1986).

1.2.1.1 Başarı İhtiyaçları

McClelland (1961)'a göre başarı kişinin kapasitesi, yapabileceği kabiliyetler, emek gücü, bulunduğu iş veya sektör ayrımı yapmaksızın bireyin özelliklerinin tamamıdır. McClelland hedefi yüksek olan kişilerin diğer kişilere göre daha ilerde olmalarını bireylerin daha yüksek hedeflere daha istekli olmalarını ve bu kişilerin girişimcilik alanında daha başarılı olduklarını, girişimcilikte başarının elde edilmesi için deneme yanılma yönteminin bireyde özgüven ile olmasını, risk konularında bireyin tecrübeleri neticisinde olumlu neticeler alacağını, literatür incelendiğinde girişimcilik ve başarı ihtiyaçları arasında birçok çalışmada olduğu bilinmektedir (McClelland, 1961: 57).

Girişimcilik ve başarı ihtiyacının müteallik olduğunu Johnson sosyal çevre içerisinden bu kişileri ayrı tutar. Johnson girişimcilik ile ilgili çalışmaların neredeyse hepsinde girişimcilik ile başarı ihtiyacı bireylerinin üzerinde durulduğunu girişimcilik özelliği olan bireyler ile olmayan bireyler arasındaki farklılıkları ve çeşitlilikleri inceleyen bir çok çalışma içerisinde girişimcilerin başarı ihtiyacı yüksek olan bireylerde daha etkili olduğunu tebarüz etmiştir (İrmiş vd., 2010: 22).

Girişimcilik için çalıştığı iş içerisinde başarı ihtiyacının yüksek olması girişimcilik açısından oldukça büyük öneme sahiptir. Başarı ihtiyacı yüksek olan girişimciler girişimcilik alanında daha başarılı oldukları ve kişilik özellikleri ile birlikte genel olarak kabul görülmektedirler. (McClelland, 1962: 104).

1.2.1.2 Kontrol Odaklılık

Litaratür içerisinde yapılan araştırmalara göre bireylerin iç kontrol odaklı veya dış kontrol odaklı olduğu görülmektedir (Marsh ve Garry, 1987: 39).

1. İç kontrol odaklı birey; hayatını tek başına idam ettirebilen kişidir. Özgüveni yüksek ve kendi öz bilincinde olan birey iç kontrol odaklı bireydir (Marsh ve Garry, 1987: 39-40).

2. Dış kontrol odaklı birey; hayatlarını kontrol edemediği güçlüklerle inanan kişidir. Bu kişiler buldukları toplum içerisinde hiç bir iş yapmayan yaşantısı içerisinde hep başkalarından medet uman kişiler olarak tanımlanmaktadır (Zuckerman ve Katlian, 1997: 356). Kendi hayatlarını idam ettirecek kabiliyetin ve inancının olmadığı kişilerdir.

İç kontrol odaklı bireyler kendi hayatlarını diğerlerinin yardımına muhtaç olmadan sürdürürken dış kontrol odaklı bireyler diğerlerine bağımlı olarak hayatlarını sürdürmektedirler (Krovetz Martin L, 1974: 175). Tanımlar göz önünde bulundurulduğunda girişimcilik faaliyetleri olan bireylerin iç kontrol odaklı bireyler olduğu görülmektedir.

1.2.1.3 Risk Alma Eğilimi

Risk, belirli bir karar sonucunda kâr ya da kaybın olabileceği ve sonuçlarının neler olabileceği bütün olarak bilinmeyen pozisyonlardır (Lengenecker ve John., 1975: 28).

Girişimci bireyler genellikle iç kontrol odaklı bireylerden oluşmaktadır ve kendi yeteneklerine güvendikleri için risk aldıkları faktörlerde başarısızlık ile karşılaşacakları düşük bir ihtimal olarak gösterilmektedir. Bu nedenle girişimcilik özellikleri bulunan bireylerde risk alma eğilimi diğerlerine göre riskli durumlarda nasıl bir yol izleyeceği daha belirgin ve nettir (Sexton vd., 1983: 408). Doğada bulunan kaynaklar, emek, iş gücü vb. gibi etkenlerin belirli bir arada olaması, mal ve hizmetin üretimini yapan, gerekli sponsorlukları ve ekonomik destek ağlarını sağlayan bireylerdir. En başta kâr elde etmeyi hedefleyen bireyler buldukları iş ve sektör gereği risk alırlar. Risk altına giren bireyler işlerinin ve içerisinde buldukları sektörün psikolojik, sosyolojik, ekonomik vb. gibi sorunlara karşı mücadele edebilirler. Bireyler iş ve buldukları sektör içerisinde önemli bir konuma gelmek için zarar i güdüsü ile hareket ederek tamamen risk almak yerine yarı yarıya risk alamayı tercih ederler. Girişimcilerin amaçlarının ne olduğunun analiz edilmesi ve başarı ihtimalleri girişimcinin risk alma kriterini belirler. Risk için değişim, gelişim, risk faktörünün diğer risk faktörleri ile karşılaştırılması ve bunların olumsuzlukları ile krize dönüşebilir. Kişilerin girişimcilik hayatında maddi risk, kişisel risk, psikolojik risk, toplumsal risk gibi faktörlerde meydana gelmektedir. (Kuratko ve Hodgets , 2001: 104- 106).

McClelland çalışmalarında başarıları istatistikini yükseltmek isteyen girişimcilerin risk alma eğilimleri ile risk alma eğilimlerinin doğru orantıda olduğunu çalışmalarında sunmuştur. Girişimcilerin risk alma eğilimleri bazı bilinmeyenleri de ortaya çıkarmıştır (İrmiş vd., 2010: 23). Bu belirsizlikleri pozitif yönde analiz edilmeli ve pozitif yönde müdahale edilerek düzeltilmelidir. Kısaca girişimcilerin risk alma eğilimleri ile girişimcilik kavramının aynı olduğu söylenebilir.

1.2.2 Bilişsel Yaklaşım

Bireyin içinde bulunduğu girişimcilik faaliyetinden zihinsel olarak etkilendiği yaklaşımdır (Baron Robert A, 2004:221). Girişimci için gerekli olan birbirinden bağımsız olan unsurları zihinsel süreçlere uygun şekilde bir araya getiren birey olarak da adlandırılmaktadır (Mitchell vd.,2002: 97).

1.2.3 Girişimsel Niyet Yaklaşımı

Zihinsel süreç içerisindeki davranışları yönlendiren ve bir amaca yönlendirme olarak tanımlanır (Bird ve Mariann,1998: 22). Litaratür incelendiğinde kişinin özellikleri, bireylerin arzuları, talepleri, bireyin sosyal çevresine katkılarda bulunması, ekonomik, teknolojik gelişmeleri takip etmesi girişimsel niyet yaklaşımını açıklamaktadır (Shook vd., 2003: 386).

1.2.4 Sosyal İlişki Ağları Yaklaşımı

Girişimcinin ihtiyaç duydukları referanslara ulaşmalarında yardımcı olur (Jenssen ve Harold, 2002: 1040). Girişimcilik ile ilgili yapılan çalışmalar göz önünde bulundurulduğunda birbirine zıt yaklaşımlarda vardır. Girişimciler üzerinde yeni bir algı oluştursada ana unsuru planlama, analiz etme, fırsatları kovalama, bulunduğu sektör içerisinde planları ve kaynakları doğrultusunda risk alma, yeniliğe açık olma, takım çalışmaları uyum sağlama olarak söyleyebiliriz.

1.3 Girişimcilik Türleri

Günümüzde teknolojinin gelişmesi ile birlikte değişiklik gösteren yeni üretim faktörleri, müşteri ve piyasa yapıları farklılık göstermektedir. Buna bağlı olarak önemli olduğu düşünülen türlere aşağıda değinilecektir.

1.3.1 Sosyal Girişimcilik

Ekonomik alanında girişimciliği tamamlar. Yeni bir kavram olduğundan dolayı girişimcilerin kâr elde etmesini amaçlamasından ziyade toplum üzerindeki olumsuz durumlara çözüm bulmak üzere adlandırılmaktadır (Ürper vd., 2012: 11-12).

Fowler'a göre topluma yarar sağlayan maddi bağları oluşturulmasıdır. Sosyal girişimcilik sosyal olumsuzlukları ortadan kaldıran ve sosyal bilinci içerisinde barındıran bir türdür (Besler, 2010: 7).

Sosyal girişimcilik yalnızca ekonomik kazanç elde etmek isteyen işletmelerin dışında kamu, özel, sivil toplum kuruluşları çerçevesinde toplanmaktadır. Sosyal girişimcilik sosyal yapı içerisinde topluma faydalı olmak hizmet ve kalite anlayışı ile beraber kurum veya kuruluşların belirli bir plan ve program doğrultusundaki oluşumlarıdır (Besler, 2010: 7).

Yenilikler, sosyal değerler, risk alabilme faktörleri, sosyal yapıya fayda sağlama ve amaçlar doğrultusunda elindeki kaynakları etkili kullanan bireydir (Tracey, 2007: 331). Fırsatları iyi değerlendiren sosyal girişimci iş birliği içerisinde etkili takım çalışmalarını kullanan kişilerdir. Sosyal girişimciler kamu, özel kurum ve kuruluşlarının ortak yanlarını ele alan ve bu ortak nokta içerisinde bulunan olumsuzlukları ortadan kaldırmak, çözüm sürecini iyi kullanmak, özgür piyasa içerisinde kendisine has yöntemler belirleyen, kar amacı olmayan, gönüllü kuruluşlara dayalı bir şirkette olabilir. Sosyal girişimcilikte en büyük güçlük kâr amacı güden ve gütmeyen kuruluşların bir arada olması ve aynı etkeni benimsemeleridir. Literatür içerisinde genellikle ekonomik ve sosyokültürel yapı birbirine zıttır. Fakat uygulamada sosyokültürel farklılıklar ekonomik alanda net bir tavır sergilemektedir. Ekonomik ve sosyal girişimciler belirli bir periyot içerisinde her biri bir etken olarak düşünülmesi daha açıklayıcıdır (Korosec, 2006: 449).

1.3.2 İç Girişimcilik

Son zamanlarda en fazla gündemde olan girişimcilik türlerindedir. Fırsat yakalama, elde edilen fırsatları etkili kullanabilme, yaratıcılık duygusunu ön plana çıkarma tüm bu etkenleri etkili bir şekilde plan ve organize içerisinde hareket etmektir. İç girişimci bireyler içerisinde buldukları alana göre düşünmeli ve bu düşüncelerini etkili bir şekilde hayata geçirmeyi amaçlamaktadır. Bunun sonucunda yeni mal, yeni hizmet, zamanı etkili ve verimli kullanma, belirli ve kurallı bir organizasyon ile birlikte işletmenin güç kazanması açısından oldukça önemlidir (Naktiyok, 2004: 36).

Genel olarak hali hazırda bulunan işletmecinin girişimcilik yönü ile birlikte önemli kararlar alması, rakiplerine nazaran daha ön planda olması, yeni bir mal veya hizmet kalitesi ile beraber fırsatları yakalamak bu fırsatlar neticesinden kendisini geliştirmesi gerekmektedir. Fırsatları kendi lehine çeviren girişimciler kaynaklardanda yararlanmalıdırlar. Diğerlerine göre iç girişimcilik süre içerisinde olumsuzlukların önüne geçer ve bunun sonucunda sektör içerisinde belirli bir öneme sahip olur. İç girişimcilik ile birlikte kurumsallık kazanan işletmeler girişimcilerin bu özellikleri ile birlikte girişimciler açısından oldukça önemlidir (Akdoğan, 2006: 49).

1.3.3 Yeni Girişimcilik

Girişimcilik alanındaki mal, bakım, hizmet alanlarındaki sorunlara çözüm odaklı yaklaşan, yeniliklere açık, maddi sorunlar ile mücadele edebilen, risk alabilen, misyon ve vizyon sahibi olan, arz- talep ve kalite anlayışı içerisinde çalışan veya çalışmaya teşvik eden, teknolojik gelişmeleri takip eden, gündemi yakalayan, finansman kaynakları elde eden ve bu kaynakları iyi kullanan, içerisinde bulunmuş olduğu sektördeki ham madde ve pazar anlayışı yüksek, yönetim ve organizasyonlar içerisinde aktif olan girişimcileri tanımlar (Kırım A, 2010: 16).

1.4 Girişimcilik Eğitimi ve Önemi

Girişimcilik eğitimi ve önemi kısaca aşağıda açıklanacaktır.

1.4.1 Girişimcilik Eğitimi

Girişimcilik kavramı incelendiğinde bireyin kişisel özellikleri ve içinde bulunduğu çevrenin etkisi ile girişimci olduğu ve bu özelliğin doğuştan geldiği ileri sürülmüştür. Günümüzde ise; çevrenin etkisi, bireyin özellikleri ile birlikte girişimcilik eğitimi verilmeye başlanmıştır (Bayrakdar S. , 2011: 255).

Girişimcilik eğitimleri üzerine yapılan ilk araştırmalar incelendiğinde girişimcilik kavramının farklı değerlendirilmesi ile birlikte daha çok bir iş alanında mülk sahibi olmak, teceddüt ve nema gereksinimleri olarak ifade edilmiştir. Buna müteakiben girişimcilik kavramı günümüzde kullanılan gerçek anlamını kazandığında girişimcilik kavramı da öğretilebilir bir disiplin olarak literatürde yer almıştır (Tağraf ve Halis, 2008: 95).

Guzman ile Linan'a (2005) göre girişimcilik eğitimi "Eğitim ve eğitim etkinlikleri girişimci davranışlarını oluşturan katılımcılar oluşturmak veya bu eğitime etki eden bazı öğeleri (örneğin girişimcilik bilgisi, girişimci etkinliklerin istekliliği gibi, ya da fizibilite) geliştirmeye çalışmaktır" (Bozkurt, 2011: 41).

Bu doğrultuda girişimcilik eğitimi:

- Bireyin yaşamında fırsatları görme kabiliyetini,
- Yeni fikirler ortaya koyması, fırsatları avantaja çevirmesi ve gerekli olan kaynakları edinme kabiliyetini,
- Yeni bir işletme açma ve yönetme kabiliyetini,
- Zekâ ve tenkid kabiliyetin içermektedir (Raposo ve Paço, 2011: 453-457).

Yükseköğretim kurumlarındaki girişimcilik eğitimi dersleri veya seminerleri öğrencilerin farklı konu ve alanlarda iş kurmalarına yardımcı olmaktadır. Öğrencilerin farklı konu ve alanlarda iş kurmaları öğrencilerin almış oldukları eğitim, seminer, konferanslara göre çeşitlilik göstermektedir. Bu eğitimler girişimcilik alanında fikir sahibi olmasında oldukça büyük öneme sahiptir ve böylece öğrencilerin zihinlerinde girişimciliğe dair bir takım izlenimler ve fikirlerin planlamasında yarar sağlamaktadır (Linan vd., 2008: 45-67).

1.4.2 Tarihsel Olarak Girişimcilik Eğitimi

Tarihsel olarak girişimcilik eğitiminin temel amacı kişinin mevcut donanımını geliştirmektir. Yükseköğrenim kurumlarında verilmekte olan girişimcilik eğilimleri dersi kişinin girişimcilik ile ilgili bilgilere sahip olması ve yapacağı iş ile ilgili belirli bir donanıma sahip olmasını, girişimciliğin her alanında söz sahibi olabilmesini amaçlar (Linan vd., 2008).

İlk olarak girişimcilik eğitimi 1938' de Shigeru Fijii tarafından Japonya'da Kobe Üniversitesinde verilmeye başlanmıştır. 1940 yılında ise ufak işletme yönetimleri ile ilgili ilk eğitimler verilmiştir (Sexton vd.,1984: 18-26).

Değişik eğitim kurumlarında son yıllarda girişimcilik eğitimlerine olan talep artmıştır (Alberti vd., 2004: 3).

Southern California Üniversitesinde 1971 yılında girişimcilik üstüne master, ilk defa işletme yönetimi yüksek lisansı, 1972 yılında ise ilk kez lisans eğitiminde girişimcilik eğitiminin temelleri atılmaya başlamıştır. 1980'lerin başlangıcında üç yüzün üstündeki üniversitede girişimcilik dersleri verilmeye başlamış, 1990 yılında ise binin üzerinde girişimcilik dersi verilmeye başlanmıştır (Solomon vd., 1994: 338-353).

Birçok ülkede verilmekte olan girişimcilik eğitimi bir çok ülkeye göre ilk sırada Amerika Birleşik Devletleri almaktadır. Amerika Birleşik Devletleri master ve lisans eğitimlerini 1993 ten 2003 tarihine göre daha çok artırmıştır. 1600' dan çok eğitim merkezine girişimcilik ile ilgili dersler verilmiş ve girişimcilik ile ilgili yazılı kaynaklar çoğalmaya başlamıştır. Yazılı kaynakların teşviki amaçlı finansal kaynaklar oluşturmuşlardır (Bozkurt, 2011).

1.4.3 Girişimcilik Eğitiminin Hedefi

Girişimcilik eğitimin hedefi kişinin girişimciliğe karşı eksik yönleri kapatmasıdır. Girişimcilik özelliği bulunan bireylerin olumsuz sektör veya iş içerisinde olmasını durdurur ve kişinin girişimcilik özelliklerini pozitif yönde kullanmasını sağlar. Girişimcilerin girişimcilik özelliklerini geliştirmeleri için girişimcilik eğitimlerini alması zorunludur. Fakat tek şart bu değildir (Balaban ve Özdemir, 2008: 133-147). Girişimcilik üzerine literatürde girişimcilik eğitiminin gerekli olduğu görülsede bu eğitimlerin olumlu katkıda mı bulunduğu yoksa olumsuz katkıda mı bulunduğu günümüz içerisinde tartışılmaktadır (Duygulu, 2008).

Yapılan çalışmalara göre girişimcilik eğitiminin hedefi girişimciliği ön plana çıkarmak, girişimcilere katkıda bulunmak, girişimcilik faktörünün içeriğini geliştirmek, eğitim alan bireylerin öz güven, fırsatları algılama ve değerlendirme, risk alması, olumlu veya olumsuz koşullardaki karşılaşılan problemler üzerinde nasıl bir tutum sergileyecekleri üzerinde durur. Sıfır bir iş yerinin veya mikro bir işyerin ekonomik faktörleri girişimcilik üzerindeki en belirgin görülenlerdir. Girişimcilik eğitimi için bir model belirlemek ve yapılacak iş veya geliştirilmesi düşünülen iş için bir plan yapılması en önemli etkenlerdir. Seminer, okuma kitapları vb. gibi etmenler genellikle plan ve rol model kavramlarından sonra gelir (Bozkurt, 2011: 32-33).

Rasmussen ve Sorheim (2006) girişimcilik eğitimi üzerindeki hedeflerinde girişimcilik yetenekleri olan bireylerin ön planda olduğunu, girişimcilik ana maddelerinin kavranmasının ve uygulanmasının kolay olmadığını, girişimciliğin sorumluluk ve bireysel görevlerde bulunduğunu bunların kapsamlı bir bütün halinde bireyin uygulaması gerektiğini açıklamıştır.

Raposo ve Paço'ya (2011) göre girişimcilik eğitiminin hedefleri aşağıdakilerdir;

- Girişimcinin girişimcilik hakkında bilgi edinmesi ,
- Girişimcinin işletme durumunun değerlendirilmesi ve bu doğrultuda ilerlemesi,
- Girişimcilik kabiliyetlerini ön plana çıkarmak,
- Empati kurarak kendisini geliştirmesi,
- Değişime açık olmak,
- İlk defa girişimde bulunan girişimcilere destek vermektir (Raposo ve Paço, 2011:

455).

Alberti ve arkadaşlarına göre (2004) sürekli kullanılan girişimcilik eğitimi hedefleri aşağıdaki gibidir:

- Girişimcilik hakkında gerekli bilgileri edinmek ,
- Pazarlama, finans, muhasebe ve bilgileri doğrultusunda ilerlemek,
- Girişimcilik kavramı ile iç içe olmak (Alberti vd., 2004: 3).

Bu amaçlar girişimcilikte yetenek, potansiyel ve bireyin farkındalık duygusunu geliştirme, kişilerin bilinçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

1.5 Girişimciliğe Etki Eden Faktörler

Bireyler doğduğu andan itibaren farklı gereksinimlere ihtiyaç duymaktadırlar ve bu ihtiyaçları sonucu farklı alanlardan etkilenmektedirler. Birey yaşantısı boyunca çeşitli faktörlerinde etkisi ile girişimcilik özelliğini keşfedebilir. Bundan dolayı bireyi girişimci olmaya teşvik eden faktörler bulunmaktadır. Bu faktörler ise; Aile, eğitim, bireyin psikolojik özellikleri ve toplumsal çevreyi de girişimciliği etkileyen faktörler olarak sayabiliriz.

1.5.1 Aile

Birey aile ile kişilik özelliklerini kazanmaya başlar ve bu özellikler sayesinde kendisini geliştirir, bu durumda ailenin etkisi oldukça önemlidir. Aile bireyde kişiliğini geliştirmede, bireyin sosyalleştirme sürecinde ve eğitim fonksiyonlarını geliştirmesinde girişimcilik açısından önemli bir yer oluşturmaktadır (Çonkar ve Esen, 1999: 17- 18).

Aile içerisindeki bireyin girişimcilik özellikleri destekleniyor ise girişimcilik eğitimi ve maddi imkânlar sağlanması ile birlikte girişimciliğin ana temelleri oluşmaktadır (Müftüoğlu ve Durukan, 2004: 20). Birey kendi yaşantısı boyunca ailesinden etkilenmektedir. Bu yüzden bireyin girişimcilik tercihi de aile önemli bir faktördür. Kişinin yetiştiriliş tarzı, baba-annenın otoriter özelliği, kişinin olumlu bakış açısına sahip olması, hoş görünlü, anlayışlı, düşünen ve düşünmesinde en önemli faktörün aile olduğu yapılan çalışmalarda görülmüştür. Aile bireylerinin kişilere karşı tutumları, kişilerin karakteristik özelliklerinin oluşmasında önemli bir faktördür. Aile içerisindeki huzursuzluk kişilerde daha sert bir karakteristik özelliği oluşturmakta ve sosyal çevresinde olumlu bir izlenim bırakmaması ile beraber, kişinin hayal dünyasını kısıtlamaktadır (Alıcıgüzel, 1998: 10).

Kişinin kendisini ispat etmesi, ailesini geçindirmesi, ekonomik anlamda içerisinde bulunduğu soyo-ekonomik duruma göre ekonomik anlamda doyuma ulaşması, toplum içerisinde belirli bir yere gelmesi, girişimci kişilerin; ülkesine, çevresine, içerisinde bulunduğu topluma, hizmet, üretimler ile girişimciliğin kültürel yapısını oluşturmaktır (Akdemir, 1996: 39). Kişinin hayatı boyunca yeğlediği en önemli faktörleri aile

oluşturmaktadır. Buna göre kişinin ailesi kişinin girişimcilik rolü üstlenmesinde en önemli faktördür.

1.5.2 Eğitim

Birey istekleri ve düşüncesi doğrultusunda ve toplumsal kuralları öğrenmesinde eğitim önemli bir yer tutar. Birey eğitim süreci boyunca kazandığı pozitif ve negatif düşünceler doğrultusunda hayatın da karşılaçağı durumlar için en uygun çözümü düşünerek uygulayacaktır. Bu durum, bireyin sosyal yaşantısını da belirlemektedir. Eğitim, bireyin işinde ve mesleğinde karşılaştığı sorunlara verdiği tepkiler ile bireye yapacağı iş hakkında ön hazırlık sunmaktadır (Eroğlu vd., 2003: 50-52).

İki yönden girişimcilik ve eğitim ilişkilidir. Bunların ilki; girişimcilik kültürünü oluşturan unsurlar var olan girişimcilikle ilişkindir. Girişimci de sürekli değişime açık olma, kaliteyi olabildiğince ucuza üretme, doğruluk vb.gibi unsurları girişimcilikle ilişkilendirilerek, birinci yönünü eğitim alanı ile aktarılması oluşturmaktadır. İkinci yönünde ise; öğrencilerin eğitim düzeylerine göre girişimcilik doğrultusunda almış oldukları eğitimleri teşkil etmektedir (Akdemir, 1996: 27-28).

Aşağıda girişimcilik eğitim faaliyetlerini ve politikasını destekleyecek ifadeler yer almaktadır:

- Girişimciliğin geliştirilebilmesi için bireyin bulunmuş olduğu kesim ve yaşam koşullarının belirlenmesi sağlanmalı,
- Girişimcilik çalışmalarına bireyleri teşvik etmek için bireylerin mükâfatlandırılması kuruluş ve parasal kaynakların çoğaltılması,
- Master tezleri içerisinde girişimcilik ile ilgili yapılan çalışmalara destek verilmesi ve pratik sırasında ise bu çalışmalardan faydalanılması,
- Girişimcilikle eğitim programları sahaya yayılmalı ve bu eğitim programları doğrultusunda girişimcilerin performanslarını artırmada yardım etmek ve teşvik etmek gereklidir (Çonkar ve Esen, 1999: 17-18).

Eğitim sayesinde girişimcilik kültürünü bireyde teşkil etmek mümkündür. Fakat girişimcilik eğitimi girişimcilik kültürünün teşkil edilmesinin yanı sıra, bireyin mesleği sırasında da ehemmiyet taşımaktadır.

1.5.3 Bireyin Psikolojik Özellikleri

Girişimcilik özellikleri arasında duygusal zekâlarını kullanan ve çözüm odaklı olan bireyler günümüzde diğer bireylere göre farklı psikolojik özelliklere sahiptirler.

Girişimciler için yapılan çalışmalar sonucunda bireyin psikolojik özelliklerinden bazıları şunlardır:

- Sorumluluk sahibi olmak ve çözüm odaklı karar verme,
- Vereceği karar doğrultusunda risk alabilme,
- Almış olduğu kararlar doğrultusunda somut önerilere erişim,
- Bulunmuş olduğu sektör içerisinde aktif rol alarak daha çok zihnini kullananları tercih etmek,
- Çalışma isteğini artıran ve olumlu sonuçlar almasını sağlayan etkilerden birinin para kazanma arzusu olması,
- Çevresel ilişkileri ve iş ilişkileri konusunda diğer bireylere göre daha profesyonel kararlar alma olarak sıralanabilir (İraz, 2005: 178).

1.5.4 Toplumsal Çevre

Girişimcilik kültüründe toplumun tüm kesimine gereksinim duyulmaktadır. Çünkü toplumsal çevre girişimciliğin kalitesi ile kapsamını belirlemektedir. Aile, eğitim kurumları, kamu ve özel kesim kuruluşları önemli rol oynamaktadır. Girişimcilik için birey kendini yeterli görmüş olsa bile sosyal çevresinden etkilenmektedir (TÜGİAD, 1993: 9-10). Bu nedenle sosyal çevre girişimciyi güdülenmiş bir nitelikte olması gerekmektedir.

Ülke içerisindeki maali kaynakların olmaması, milli hâsıladan yapılacak ekonomik harcamaların azalması, akademik çalışma yapan bireylerin, işletmecilik, girişimcilik faaliyetleri içerisinde yer alan bireylerin girişimcilik alanındaki çalışmalar yapmasında yetersizlik gösterir. Girişimciliği etkileyen etkenler arasında vergi, geçmişten günümüze güçlülüğü yitirmeyen işletmeler, kamu kurum ve kuruluşlarının önemini getirmektedir (Çonkar ve Esen, 1999: 25-26).

Girişimcilik faaliyetlerinin ve girişimlerin teşvik edilmesi için devlet tarafından ekonomik politika ve devlet idaresinde bulunan kişilerin girişimciliğin geliştirilmesi için çalışmalar yapmaları gerekmektedir. Devlet desteğini alan girişimciler, ülke içerisinde toplum yararına olan her türlü alanda düşüncenin ön plana çıkmasını, kişilerin yenilikçi bir yapıya bürünmelerini, ürün ve hizmetin armasını, yeniliklere açık olmasını, rekabet içerisinde etkili ve güçlü finansal kaynakları elde etmek mümkündür (Çonkar ve Ağca 2005: 76).

1.6 Girişimcilerin Özellikleri

Bireyin yaşam standartları, bireyin olayları yorumlamasında ve algıladığını uygulamasında, bu uygulamaları kendi içerisinde şekillendirmesine, inançlar, duygular ve mantıkla yaşayabilmektir (Bıçakcı, 2001: 3).

Thompsona göre girişimciye, fırsat yaratan ve bu fırsatlardan yararlanan birey olarak ifade etmektedir (Thompson, 1999:209). Girişimci özgür hareket etmeye meraklı, başarı gereksinimi olan, tehlike altına giren, mevcut durumdaki olayları kontrol etme ve yenilikçi özelliği bulunan ve liderlik vasıfı yüksek olan birey olarak tanımlanır. Girişimcilerin bu özelliklerinin toplum içerisinde değer kazanması ile birlikte girişimciliğin genelleşmesinde etkili olabilir (Çonkar ve Ağca, 2005: 54).

Kişilerin girişimci özelliklerinin literatür içerisinde nelerden ibaret olduğu genel olarak incelenen ruhsal ve demografik özellikleri açıklanacaktır.

1.6.1 Girişimcilerin Kişisel (Ruhsal) Özellikleri

Birey bilinmeyen yeni alanlarda ticarethane kurabilmesi için ferdî olarak hüküm verdiği ve bireyin içinde bulunduğu koşula göre girişimcilik çalışmalarının içerisinde yer almaktadır. Yeni bir işletmenin amaçları içerisinde ise yenilik özelliklerinin bireyde bulunması gerekmektedir. Yenilikçilik girişimcinin oluşturması beklenen organizasyonlar da yeni bakış açıları getirmesi ve bu bakış açılarına çözüm getirmesi beklenmektedir. Buna istinaden büyük ölçüde girişimcinin almış olduğu eğitim ve deneyimlerinden faydalanılması gerekmektedir. Girişimcinin almış olduğu eğitim bulunmuş olduğu konum itibari ile ilişkili olmalıdır (Littunen, 2000: 295).

Girişimcilerin başarılı oldukları geçmiş dönemlerde sosyokültürel boyutlarda önemli ve kayda değer çalışmalar yaptıkları görülmektedir. Timmons (1994) bu konuda ki çalışmaları incelediğinde ise altı genel özellik ortaya çıkmıştır. Bu özellikler ise:

- Girişimcinin mesuliyet ve istikrar sağlaması,
- Önderlik duygusuna sahip olması,
- Fırsatçı olması,
- Risk alabilmesi,
- Yaratıcılık kabiliyeti ve kendine güven duyması,
- Diğer bireylerden üstün olmak olarak ifade edilmiştir.

Aynı çalışma içerisinde Timmons girişimcinin başarılı olmasındaki faktörleri demografik ve kültürel olarak ele almıştır. Bunun sonucunda; bireyin işten atılması, göçmen olması, ailenin en büyük bireyi olması, bireyin aile durumunun iyi veya kötü olması, iyi bir eğitim alıp almaması vb. gibi özelliklerin olduğuna kanaat getirilmiştir.

Geçmiş dönemlerde yapılan çalışmalarda girişimcilerin özelliklerini ve niteliklerinin beş genel özellik içerisinde olduğu görülmektedir. Bu özellikler ise ;

- Bireyin risk alma eğilimi,
- Olumsuzlukların üstesinden gelebilme kabiliyeti,
- İçsel kontrol odağı,
- Bireyin diğer bireylere göre üstünlük duygusu ,
- Bireyin içerisinde bulunduğu sektöre göre dayanak ihtiyacı şeklindedir .

Girişimci ve iyi bir yöneticinin de bu özelliklere sahip olması gerekmektedir (Sexton vd., 1985: 131).

1.6.1.1 Hesaplı Risk Alma

Risk kavramı bireyin bir kaybının olduğu koşulda almış olduğu karar olarak tanımlanmaktadır. Bireyin kazanma tutkusu olarak değerlendirmek de mümkündür. Fakat kazanma tutkusunun kesin olamayacağı da bilinmektedir.

Osborne, iyi bir girişimciyi risk alıp başarılı olduğunda ödüllendirileceğine ve olumsuz koşullarda liderlik özellikleri ile girişimcilik vasfını kullanan birey olarak tanımlamıştır (Brindley, 2005: 145). Risk bireyi bulunmuş olduğu koşul itibari ile almış olduğu karar doğrultusunda şansını deneme olarak da ifade edilmiştir. Diğer bir deyişle bireyin olumsuz koşullar içerisinde almış olduğu risk girişimciyi diğer girişimcilerden ayıran bir özelliktir (Koh, 1996: 15). Bird (1989) risk kavramını; ekonomik riskler, kişinin kariyeri için almış olduğu riskler, sosyal riskler, psikolojik risk olarak adlandırmıştır. Risk girişimci için pozitif veya negatif sonuçlanabilir. Riskin ne ile sonuçlanacağı ilk başlarda kesin olarak belirsizdir. Fakat girişimci kendisinin bulunduğu belirsizlikten kurtulmak için almış olduğu riskin ne ile sonuçlanacağını tecrübeleri sonucu ile düşünüp hareket etmelidir (Müftüoğlu ve Durukan, 2004: 178-179). Özetle girişimci bilgi, beceri, tecrübeleri doğrultusunda almış olduğu riskin ne ile sonuçlanacağını az da olsa tahmin etmeli ve ona göre hareket etmelidir.

1.6.1.2 Bağımsızlık ve Başarı Gereksinimi

Girişimcinin bağımsız ve başarı gereksinimi psikolojik ve duygusal anlamda önemlidir. Girişimci tek başına karar vermek istemektedir (Atik, 2003: 42). Girişimcilerin güçlü yanları bağımsız olarak belirli bir sektör içerisinde kendi işine sahip olmak istemesidir. Birçok araştırmada; girişimcinin ruhsal özellikleri mevzusunda McClelland (1961)'ın bağımsızlık ve muvaffakiyet ihtiyacına ihtiyaç duydukları görülmektedir. Başarı gereksinimine ihtiyaç duyan bireyler içerisinde bulunduğu sorunu çözme, kendi hedeflerini ve

planlarını oluşturma, belirlemiş olduğu hedef ve plan doğrultusunda yeteneklerine, tecrübelerine, güvenerek bulunmuş olduğu sektörlerde hayatlarını sürdürmektedirler.

1.6.1.3 Yenilik ve Yaratıcılık

Yenilik firmaların içinde bulunduğu sektör içerisindeki farklılıktır. Girişimci için yenilik kalite ve girişimcinin bulunduğu sektör içerisinde oldukça önemlidir. Yenilik gerekli bir misyon olmalıdır. Genç girişimcilerde ise başlayacakları sektör içerisinde motivasyon sağlamaktadır (Top, 2006: 284).

Yenilik fikirlerin ve düşüncenin uygulamaya konularak yansımalarıdır. Yeni fikirler, yeni iş alanları, yeni teknolojiler, yeni yönetimler vb. gibi etkenler de içerisinde olabilir. Yenilik ve yaratıcılıkta bilgi, beceri, risk alma vb. gibi faktörler gerekmektedir. Girişimcinin özellikleri arasında yenilik ve yaratıcılık olmalıdır. Girişimcinin başarıya ulaşmasındaki en büyük faktörlerden biri ise yenilik ve yaratıcılıktır (Arslantaş, 2001: 20)

Genel olarak yenilik girişimcinin bulunmuş olduğu sektör içerisinde uyguladığı işlemlerin esas konusudur. Hayal gücü yüksek kişiler genellikle toplum içerisinde farklı algılanırlar. Yenilik ve yaratıcı duygusuna sahip bireyler genellikle olumsuz koşullarda başarılı olurlar ve toplum içerisinde saygın hale gelirler. Bu bireyler işlerinde kuralları göz ardı eder ve iletişim gücü oldukça yüksektir. En kısa sürede sonuca nasıl varılır onu ararlar, sürekli tekrarlardan kaçınırlar, değişiklik, farklılık duygusu psikolojik olarak rahatlatır ve başarılı hale getirir (Sweney, 1989: 47-49).

Hayal gücü yüksek olan kişilerin girişimcilik üzerinde sıradan olmadığı, içerisinde bulunduğu koşula göre hayallerini kurduğu, olumsuzluklara karşı rahat davrandığı, kendisinin ne yapması gerektiğini analiz eden ve yalnızca zihinlerinde canlandırıp daha sonra aktif hale getiren bireylerdir. Girişimcilik üzerinde yaratıcılık çok önemli bir etken olmasının dışında yalnız ve yalnız girişimcilik üzerinde yeterli bir etkiye sahip değildir. Yaratıcılık girişimcilik üzerinde yeni ve anlamlı olduğu sürece etkili olur (Naktiyok, 2004: 163). Girişimcinin önemli özellikleri arasında yenilik ve yaratıcılık kavramına sahip olan kişilerin özelliklerini belirli bir faaliyet içerisinde bulunduğu koşula göre hareket eden ve yarışma içerisinde kendisini ön planda tutma özelliğine sahiptirler.

1.6.1.4 Belirsizliğe Karşı Tolerans

Belirsiz durumları analiz edebilen girişimcinin içerisinde bulunduğu sektöre etki eden girişimcilik özelliğidir. Yeterli ölçüde bilgi bulunmadığı zamanlarda tolerans tanınmasını söylemek mümkündür. Girişimcinin belirsizliğe karşı uygulamış olduğu bir yöntemdir (Naktiyok, 2004: 26).

Belirsizliğe karşı tolerans tanıyan birey içerisinde bulunduğu koşula göre pozitif yönde performans içerisinde bulunmaktadır. Birey çevresel etkenlerden belirsizliğe yönelmektedir (Kaya, 2001: 544-545).

Belirsizlik toleransı girişimciliğin bir özelliğidir. Dolayısıyla girişimcilik eğiliminde olan bireylerin daha fazla tolerans göstermesi beklenebilir (Ağca, 2005: 20).

Olumsuz koşullar ile karşılaşıldığında ve ne yapacağını girişimcinin bilemediği koşullara belirsizliğe karşı tolerans kavramı ile bireyin içerisinde bulunduğu belirsizliğe karşı zihnini kullanarak bu durumu lehine çevirmesi bireyin belirsizliğe karşı durumunu sergiler.

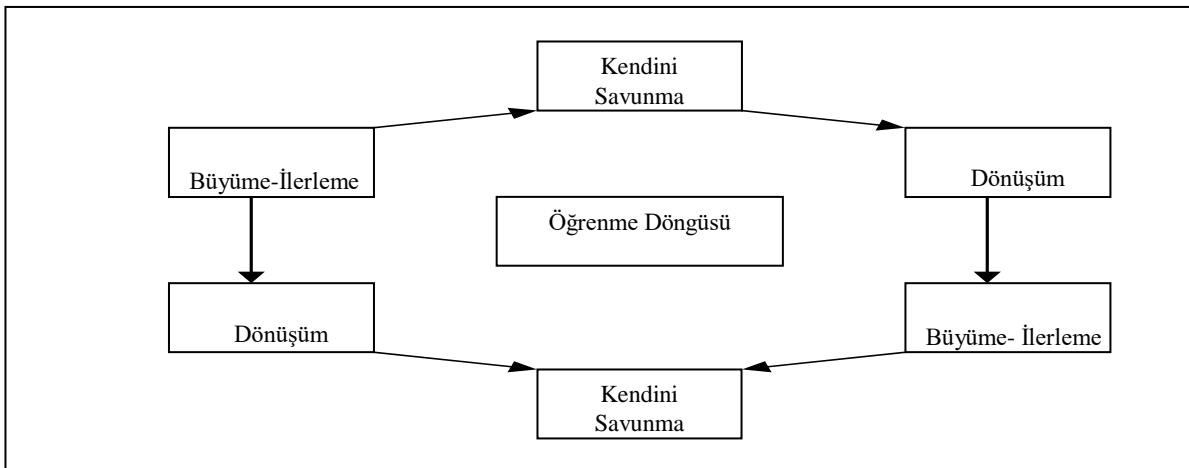
Belirsizlik içerisindeki kişilerin tutarlı bir durumdan geri oldukları durumlarda fazla güç ortaya koyarlar. Bilinmezlik kişiler tarafından algılanamaması nedeniyle belirli bir sınıflandırma yapılamamaktadır. Belirsizliğe karşı tolerans bireyin belirsizliklere rağmen pozitif bir tepki vermesidir. Birey, belirsizlikler ile karşılaştığında belli kararlar alması eğer ince ayrıntıları ile bir çalışma içerisinde olmayacaksa büyük ölçüde tolerans yetisine sahiptir (Erdem, 2001).

1.6.2 Girişimcinin Demografik Özellikleri

Girişimcinin kimlik bilgilerini belirlemek için, girişimcilerin demografik özellikleri, belirlenen konular girişimcinin özelliklerini ortaya koymaktadır. Literatürde yapılan çalışmalar ele alındığında bireyin demografik özelliklerine yer verilecektir. Girişimci bireylerin demografik özellikleri incelendiğinde kültür ve eğitim, cinsiyet, tecrübe ve yaş, çocukluk ve aile çevresi vb. gibi hususiyetler içermektedir (Coulter, 2003: 26).

1.6.2.1 Kültür ve Eğitim

Girişimcilik doğuştan gelen bir özelliktir. Girişimcilik kültür, eğitim, bulunduğu sektörlerdeki deneyimleri doğrultusunda gelişme göstermektedir (Ceylan A, 2001: 829).

Şekil 1.3. Girişimcilikte Öğrenme Döngüsü

Kaynak: Ceylan A, 2001:829

Girişimcilikte öğrenme döngüsünde olduğu gibi büyüme veya ilerleme, dönüşüm, kendini savunma öğrenme döngüsü içerisinde olmaktadır. Girişimcinin kültür ve eğitim kişinin içerisine girmek istediği sektör ile olmaktadır. Girişimci kültür ve eğitimi doğrultusunda yenilikçi fikirler ortaya koyarak, kendisini geliştirebilir. Bu yenilik ve tecrübeler sayesinde girişimci işinde ve bulunduğu sektör içerisinde uzmanlaşabilir. Zaman içerisinde tecrübeleri doğrultusunda sektörde önemli hale gelir. Öğrenme döngüsü bir çember içerisinde sürekli tekrarlanır (Geus, 1999: 60).

1.6.2.2 Cinsiyet

Cinsiyet ile ilgili literatürler incelendiğinde erkeklerin kadınlara oranla daha fazla girişimci oldukları yönündedir. Bu da erkeklerin kadınlara göre daha fazla girişimcilik özelliklerini barındırdıklarını ortaya koymuştur (Coulter, 2003: 36). Dünya genelinde nüfus çoğunluğuna göre erkek girişimciler kadın girişimcilere oranla daha fazladır. Teknoloji ve yeni pazarların açılması ile birlikte kadın girişimcilerin eskiye nazaran daha fazla oldukları özellikle hizmet vb. gibi sektörlerde erkeklerden başarılı olduğu görülmektedir. Kadınların iş sektörlerinde kabul gördüğü bir ortam oluşturulmuş ve dünya genelinde kadınların iş yapabilecekleri sektörler ortaya çıkmıştır (Gürol, 2000:226). Cinsiyet ayrımına göre bireylerin ailelerine ekonomik anlamda katkı sağlamak için kendilerine yakın hissettikleri sektörlerde girişimcilik faaliyetlerini yürüttükleri görülmektedir. Teknolojik gelişmeler ile birlikte kadın girişimcilerin hemcinslerine oranla toplum içerisinde saygılık kazandıkları görülmektedir (Bird, 1989: 73).

1.6.2.3 Tecrübe ve Yaş

Literatürler incelendiğinde yaş gruplarına göre çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Girişimcilik yaş ve deneyimlerinde bireyin psikolojik ve sosyal destek alarak, beklenti ve ihtiyaçları doğrultusunda girişimcilik alanında yer aldıkları görülmektedir. Her yaş grubunun kendine özgü beklentileri vardır. Çoğunlukla 20-46 yaşları arasında girişimciler kariyerlerine başlamaktadırlar. Genç yaşta girişimcilige başlayan birey geç yaşta başlayan bireye göre büyük bir avantaja sahiptir. Yaş gruplarına göre girişimcilerin yeni iş alanlarında finansal destek, tecrübe, bireyin girişimcilik eğitimi faktörleri yer almaktadır (Hısrıç ve Peters, 2002: 71).

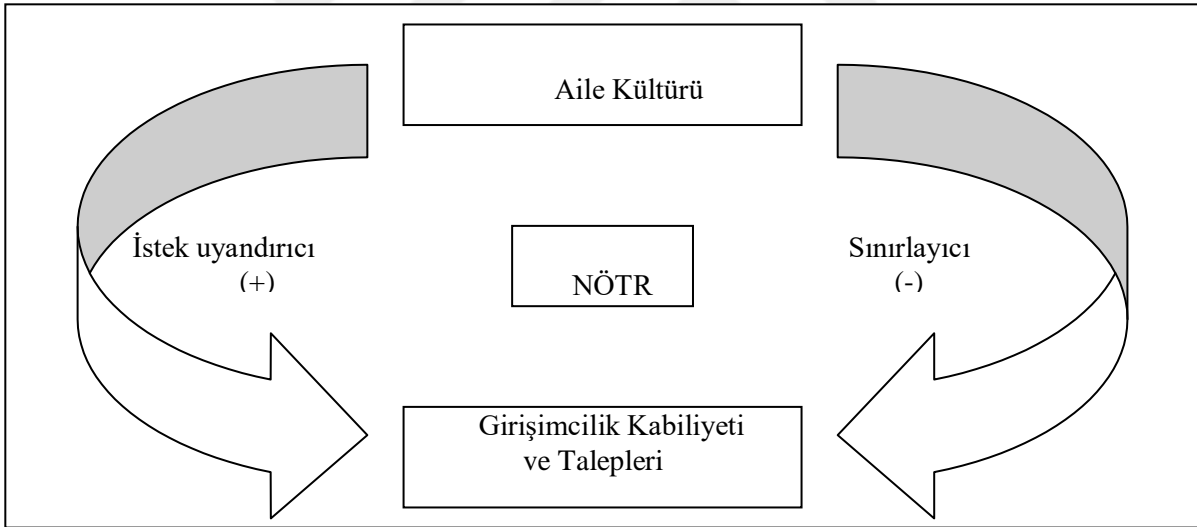
Yapılan literatür incelenmesi sonucunda kişilerin deneyimleri ile ilgili önceden çalışmış oldukları iş ve tecrübeleri, girişimcilik üzerinde olumlu etkiye sahiptir (Coulter, 2003: 26).

Kişinin ekonomik, yeni pazar anlayışı, yeni ürün, sermaye, bulunduğu konum ve bunların belirli bir periyot üzerinde deneyimlerinden yararlanarak başarılı olacağı bilinmektedir (Hırsch ve Peters, 2002: 71).

1.6.2.4 Çocukluk ve Aile Çevresi

Bireyin kariyerinde ailenin ve çevresinin yeri bulunmaktadır. Çocukluk döneminde bireyin hayalleri, yaşantısı, kariyer seçiminde önemli bir etkiye sahiptir. Birçok alanda ailenin ve çevrenin etkisine rastlanmaktadır. Ailenin sosyal yapısı, bireyin almış olduğu eğitim, ailenin ekonomik durumu kişinin kariyerini belirlemede önemli bir etkiye sahiptir (Erdoğan, 2000: 101).

Aile içerisinde alınan terbiye, terbiye kuralları, erdemlilik vb. gibi etkenler çocuğun girişimcilik istek ve yeteneğinde üç tür tesir yaratmaktadır.

Şekil 1. 4. Ailenin Girişimcilik Üzerine Tesiri

Kaynak: İraz, 2005:177

Aşağıda şekil 1.4.' deki gibi bu etkenler sıralanabilir;

- İstek uyandırıcı tesir (pozitif tesir)
- Sınırlayıcı tesir (negatif tesir)
- Tereddüt ettiren tesir (TÜSİAD, 1987: 19-20).

Demografik olarak girişimcilikte sosyoekonomik durum, aile bireylerinin eğitim durumu, bireyin kazanç durumu, etnik yapı, vb. gibi sıralamak mümkündür. Bu özellikleri güçlü olan bireylerin girişimci olacağı veya olmayacağı anlamına gelmez. Demografik

özellikleri kullanırken pozitif ve negatif etkenler olabilir. Bu demografik özelliklerin yanı sıra bireyin psikolojik özellikleri de göz önünde bulundurulmalıdır (Coulter, 2003: 26).

İKİNCİ BÖLÜM DUYGUSAL ZEKÂ

2.1 Duygusal Zekâ Kavramı

Son dönemlerde en çok üzerinde durulan ve bir çok araştırmacının dikkatini çeken araştırma konularından biriside duygusal zekâdır. Duygusal zekâ kişinin kendine özgü sosyal hayatında ve iş yaşantısında oldukça büyük öneme sahiptir. Çağımızda işletmelerin başarısında teorik bilgidan çok iş ortamında çalışma arkadaşları ile duygusal bağ kurabilen, etkili iletişim kuran, toplu çalışmalara ayak uyduran ve öz güveni yüksek, diğer bir deyişle duygusal zekâsını iyi kullanan bireyler daha öncelikli olmaktadır. Pek çok iş hayatında IQ'su yüksek olan kişilerin bu özellikleri etkili değildir. Duygusal zekâsını iyi kullanan bireyler daha ön plana çıkmıştır. Çünkü duygusal zekâsını iyi kulanabilen yöneticiler, girişimciler, iş yaşamında bulunmuş oldukları ortam içerisinde çevrelerine pozitif yönde katkı sağlarlar ve kendilerinin psikolojik zorluklar ile karşılaştıklarında bu sorunların üstesinden rahatlıkla gelebilen, iş ve işçi performansında oldukça yüksek sonuçlar almasına neden olan bireylerdir (Doğan ve Demiral, 2007: 228).

Duygusal zekâ kişinin karşısındaki birey ile kendi durumu arasında empati yaparak karşısındaki kişiyi analiz etmesi ve bu analiz sonucu belirli bir öngörü ile birlikte davranışları içerisinde kulanabildiği yeteneklerdir (Acar, 2002: 65). Çağımızda odak merkezlerinde genellikle müşteri olan çağdaş işletmecilik işletme içerisinde ve işletme müşteri arasındaki ilişkide duygusal bir bağ kurarak müşteri memnuniyetinin sağlanması işletmenin kendini geliştirmesi açısından oldukça önemlidir. Çağdaş işletmecide insan kaynaklı yapılan yatırımlar daha önceliklidir. Bilgi, yetenekler doğrultusunda üretim faaliyetlerinde artış olabilmektedir. Duygusal zekâsı yüksek olan bireyler, kişisel ve toplumsal başarıda oldukça büyük bir öneme sahiptirler. Bunun sonucunda yapılan araştırmalar, araştırmacı ve iş hayatındaki yöneticilerin duygusal zekâ üzerinde durduklarını göstermektedir (Baltaş ve Baltaş, 2002: 48). Duygusal zekâ kavramı; duyguların ve zekânın ortak bileşeni ile olumsuz koşullar içerisinde duygusunu ve zekâsını iyi derece kulanabilen bireyler olarak tanımlanır (Baltaş ve Baltaş, 2002: 48).

Duygusal zekâ kavramı ilk olarak Thorndike 1920 yılında yapmış olduğu çalışma içerisindeki sosyal zekâ kavramı ile ortaya çıkmıştır. Thorndike karşısındaki kişiyi anlama, yönetme, tüm koşulları iyi derecede analiz etme olarak sosyal zekâyı tanımlamıştır (Doğan ve Demiral, 2007: 211-212).

Duygusal zekâ kişinin başkalarının duygularını, hislerini empati yaparak olumlu ve olumsuzlukları ayıran bu özelliklere sahip kişilerin bu özelliklerinin sosyal zekânın da bir ölçütü olarak kabul eder (Salovey ve Mayer, 2007: 5).

Bireyin kişisel anlamda duygusal bir şekilde hareket etmesi olarak duygusal zekâ kavramı tanımlanır (Schilling, 1996). Stubbs'a (2008) göre duygusal zekâ kendi düşüncesini empati yaparak karşı taraftaki kişiyi algılama, anlama ve duygusal anlamda kişinin kendisine olan güven duygusudur. Salovey ve Mayer'a (1990) göre de bireyin yeteneklerini ortaya çıkarabilmesi için davranış ve düşüncelerini dizinlediği sosyal zekânın bir boyutudur. Diğer bir anlamda ise; Yeşilyaprak (2001) "kişinin empati duygusu ile karşısındaki ve kendi düşüncelerini sosyal hayatına empoze ederek günlük hayatında uygulaması" olarak ifade etmiştir. Kişi duyguları aracılığı ile zihnini de kullanarak farklı düşünmesi olarak da tanımlanmıştır. Duygusal zekâ Salovey ve Mayer'e göre; kişinin kendisini ve karşısındaki bireyin duygularını, düşüncelerini algıları ve sezgileri aracılığı ile sosyal ve kültürel hayatına yön vermektir (Salovey ve Mayer, 1990: 189).

2.2 Duygusal Zekâ Kavramının Tarihsel Gelişimi

Duygusal zekâ kavramını literatüre kazandıran Thorndike, duygusal zekâyı "İnsanların empati duygusu ile anlama ve bu duygular doğrultusunda davranma" olarak tanımlamıştır (Thorndike, 1920). Bugün kullandığımız "Duygusal Zekâ" kavramının ortaya çıkması bu tanımdan yola çıkılarak gelmektedir. İlgili literatür incelendiğinde yeni kavram olarak gelen duygusal zekâ ilk yıllarında popüler iken 1980'li yıllardan sonra popülerliğini kaybetmiştir.

Salovey ve Mayer araştırma içerisinde duygunun kişi üzerinde zekâsına ve fiziksel ortamlarda yol gösterici olacağını, kişinin sorunları çözmeye duygusal zekâlarını kullanacağı kanısına varmışlardır (Salovey ve Mayer, 1997: 6).

Duygusal zekâ üzerinde büyük ölçüde çalışma yapan bireyler duygusal zekâ ile sosyal zekâ kavramlarını karşılaştırmışlardır. Duygusal zekânın ve sosyal zekânın birbirinin yerine geçtiği durumlar olmuştur. Duygusal zekâ sosyal zekânın bir kolu olarak adlandırılmıştır (Salovey ve Mayer, 1990: 187).

Duygusal zekâ, sosyal zekâdan daha yeni bir kavram haline geldiğinde sosyal zekâ ile farklılığı olup olmadığına bakılmıştır (Salovey ve Mayer, 1997: 5).

Sosyal zekâ üzerinde bir çok eleştiri vardır. Bu eleştirilerin nedeni sosyal zekânın kapsamlı bir yer kaplamasıdır. Sosyal zekâ üzerine birçok girişimci girişimde bulunmuş fakat negatif sonuç almışlardır. Birçok araştırmacı duygusal zekâ ile karşılaştırıldığında, sosyal zekânın nispeten gereksiz olduğu kanaatine varmışlardır (Salovey ve Mayer, 1997: 7).

Salovey ve Mayer (1997: 8), duygusal zekânın sosyal zekâ gibi olumsuzluklar ile karşılaşmayacağı kanaatine varmışlar. Duygusal zekânın zekâ üzerindeki etkisinin duygusal anlamla ilişkili olduğunu ileri sürmüş (Salovey ve Mayer, 1997: 5).

2.3 Duygusal Zekânın Önemi

Bireylerin iş yaşantılarında duygusal zekâlarının iyi olması stresle baş edebilme, motivasyonunun pozitif olması, iletişim kabiliyetinin yüksek olması şeklinde olabilir. Duygusal anlamda hisleri ile hareket eden bireyler toplum içerisinde empati kurabilir ve karşısındaki birey ile daha etkili bir iletişim halinde olabilmektedirler. Bu özellikleri taşıyan bireylerin bireysel olarak daha başarılı oldukları ve sosyokültürel çevreleri tarafından takdir edildikleri bilinmektedir (Büyüközer, 2008: 6).

Bireyin içerisinde bulunduğu düşünce özgürlüğü, fikir alışverişi, eleştirel bakış açısı, etkinlik, ortak dayanışma, sen ben duygusu değil biz duygusu ile hareket etme duygularını barındıran işletmeler duygusal zekâ kavramını benimsemiş demektir. Duygusal zekâ kişinin bireysel ve diğerleri ile etkileşim kurmaktır. İletişim içerisinde bulunan işletmeler, zihinsel farkındalıklarını diğer özelliklerine göre daha fazla kullanmaktadırlar. Çağımızda yönetsel anlayış çerçevesinde kişisel farklılıklar ön plana çıkmakta ve bireysel başarı değil, ekip çalışmalarının daha etkili, önemli olduğudur. Toplu halde çalışmak başarı, kişideki iş yükünün azalması, verimliliğin artması, topluluğun duygusal zekâ duygusuna sahip olmaları ile ilişkilidir. Topluluk halinde işin üstesinden gelen bireyler hizmet üzerine olan işlerde müşteri memnuniyeti, etkili ve verimli hizmet anlayışı, kurumsal ağlarda kültürlü, eğitim seviyesi yüksek, tecrübeli, teknik donanıma sahip, yöneticilerin altlarına etkili ilişkiler kuramaması, çalışanlarını yeterli düzeyde işe teşvik edememesi, kurum içerisindeki huzursuzluğu önleyememesi, çalışanların hizmet kalitesi anlayışına sahip çıkmaması, müşteriler ile etkili iletişim kuramaması, müşteri memnuniyetsizliklerinin çoğalması gibi etkenler ile duygusal zekâsı yüksek olan yöneticiler tarafından karşılanılabilir. Bu etkenler gibi başarısızlık ile sonuçların nelerden kaynaklandığını, yöneticilerin veya kişilerin bireysel özelliklerinin farkında olmadığı olumsuz koşullar ile karşılaştığında duygularını kontrol altına alamadığı, olaylar içerisinde bireysel davrandığı, müşterinin beklentilerini karşılamadığı, etkili iletişim kurmadığı görülmektedir. Çalışanların veya yönetim merkezindeki kişilerin başarısızlıklarında büyük olasılıklarının duygusal zekâ yetisinde eksik oldukları söylenebilir (Perek, 2002: 2).

İşletmeler kişinin uygulama alanındaki duygusal zekâsını iyi şekilde kullananlar iletişim ve müşteri ilişkileri etkili, kuruluş içerisinde pozitif gelişmeler sağlamaktadır (Weisinger, 1998: 228). İletişim becerisini etkili kullanan yönetici ve iş içerisinde yer alan bireylerin başarıları kuşkusuz gerçek anlamda gözle görülecektir. İş hayatı içerisinde bulunan bireylerin duygusal zekâlarını etkili kullanması sonucunda ilişki bağlarının neler olduğunu öğrenecektir (Ural, 2001: 212). Duygusal zekâsı yüksek olan bireylerin iletişim özelliklerini etkili kullanmaları, takım arkadaşlığı duygusu, sosyal uyum, kurumsal duyguya sahip olma duygusu ile duygusal zekâlarını geliştirirler ve kurum içerisinde başarı daha etkili hale gelir.

2.4 Duygusal Zekâ Modelleri

Duygusal zekâ modelleri, kişinin içerisinde bulunduğu koşula göre duyguları tanıma ve gruplara ayırmasıdır (Yaşarsoy, 2006). Bu çalışma içerisinde literatürde en fazla kullanılan modeller açıklanacaktır.

2.4.1 Mayer ve Salovey'in Modeli

Mayer ve Salovey sosyal zekânın alt boyutu olarak duygusal zekâ kavramını ortaya çıkarmıştır. Duygusal zekâ kişinin empati duygusu ile birlikte karşısındakini anlama, analiz etme, tecrübeleri ile belirli bir süzgeçten geçirip doğru karar vermesi, duygusal zekâ üzerindeki yeteneklerini kullanması olarak tanımlanmaktadır. Yıllar geçtikçe yapılan tanımın daha kapsamlı hale gelerek bireyin diğerlerinin duygularını algılama, duygusal anlamda doğru kararlar verebilme, duygularını nasıl olumlu yönde kullanacağını bilmesi, zihinsel ve duygusal anlamda kişinin tecrübeleri ve edindiği bilgiler ışığında duygularını kontrol edebilme yeteneği olarak tanımlanmıştır (Mayer vd., 1990: 774).

Mayer ve Salovey duygusal zekâyı dört başlıkta incelemiştir.

1-Duyguları Anlama: Kişinin kendi duygularını ve empati yaparak diğerlerinin duygularını, düşüncelerini anlaması, analiz etmesi ve buna göre belirli bir plan yapması özelliğidir.

2-Bireyin Düşüncelerini, Duygularını Kullanması ve Bunları Zihinsel Olarak Kullanılması: Kişinin duygu ve düşüncesini zihini yardımı ile doğru olup olmadığını analiz etme yeteneğidir.

3-Bireyin Duygularını Anlayabilmesi: Kişinin duygusal olarak çeşitli tepkilere mağruz kaldığında bu tepkilerden veya etkenlerden nasıl kurtulması gerektiğini ve bunları algılaya bilmesidir.

4-Bireyin Duygularını Yönetmesi: Kişinin duygusal olarak karşısındaki kişileri ve kendi duygularını kontrol altında tutup olumlu yönde kullanmasıdır (Mayer vd., 1990: 774-775).

2.4.2 Reuven Bar-On Modeli

Duygusal zekâ ile bir çok araştırmacı ve öğretim üyesinin dışındaki diğer araştırmacı ise Reuven Bar-On' dur. Reuven Bar-On yaptığı araştırmalarında duygusal zekâ kavramını insanların sosyal ortamlardaki düşüncelerini ve duygularını etkili bir şekilde ifade etmesi olarak yer vermiştir. Reuven Bar-On sosyal zekâ ve duygusal zekâyı içiçe değerlendirmiş daha sonrasında ise sosyal zekâdan duygusal zekâyı ayırarak duygusal zekânın sosyal zekâdan farklı bir kavram olduğu kanısına varmıştır (Bar-On, 2006).

Reuven Bar-On bilimsel zekâyı sağdece duygusal zekâ ile özdeşleştirmenin doğru olmadığını, sosyal zekâ ve duygusal zekânın farklı kavramlar olduğunu fakat her iki kavramında birbiri ile özdeş olduğunu ve birbirilerinden yararlanılması gerektiğini açıklamıştır. Reuven Bar-On bilimsel zekâyı kişilerin baskı, olumsuz koşullar ile mücadele eden bireylerin duygusal zekâlarını kullanarak baskı ve olumsuz koşullardan kurtulup olumlu yönde ilerlemeleri yönünde tanımlamıştır. Reuven Bar-On çalışmasını beş başlık altında açıklamıştır (Bar-On, 1997).

1.Bireyin duygusal kabiliyeti; Kişinin özelliklerini ve kendi öz farkındalığının ne kadar bilincinde olduğunu, duygu ve düşüncelerini nasıl ve hangi amaçla kullanması gerektiğini, pozitif enerjiye sahip, kendisine etkili olanları analiz edip uygulayabilme kabiliyetidir.

2.Diğerleri ile iletişim kabiliyeti; Diğerleri ile empati yaparak onların duygu ve düşüncesini zihinsel olarak analiz eden, çevresine ve topluma karşı öz verili olan, yarar sağlayan bireylerin iletişim kabiliyetidir.

3.Diğerlerine ayak uydurma kabiliyeti; Olumsuzluklara karşı geniş bir açıdan bakan ve perspektif olan diğerlerinin istek ve arzularına çözüm üreten, olumsuzlukların mevcut durum veya kişilere özgü olduğunu bilen, diğerlerinden farklı düşünerek sonuç odaklı yaklaşan ve diğerlerini yönlendiren ve beraber hareket edilmesini sağlayan kabiliyetir.

4.Gerginlik ile baş edebilme; Olumsuz koşullar altında veya mobing içerisinde olumsuz koşullara ve mobinge karşı koyabilen, duygu ve düşünceleri ile hareket ederek doğru ve yerinde kararlar veren kabiliyetlerdir.

5. Umumi psikolojik durum; Kişinin psikolojik olarak duygu, düşünce, yaptığı işten zevk alması, sosyal çevre içerisinde takdir edilmesi kişinin umumi psikolojik durumda önemlidir. Buna istinaiyen kişinin memnun ve optimistik olabilme kabiliyetidir.

Memnuniyet; Kişinin diğerleri ile iletişim gücünün yüksek olması ve yaşantısından mutluluk duymasındır. Optimist ise içerisinde bulunduğu koşul gereği duygularındaki olumsuz etmenlere neden olan olaylar karşısında bu olayların içerisinde barındırdığı veya barındırabileceği olumlu etkenler ile hareket edebilme kabiliyetidir. Optimislik kısaca kişinin olumsuz koşullarda olumsuzlukları inceleyerek olumlu koşullar sağlamasıdır.

Reuven Bar-On belirtmiş olduğu beş beceriyi kendi kişisel özelliklerinde barındıran bireylerin duygusal zekâlarının diğerlerine göre daha yüksekte olacağını vurgulamıştır. Genellikler bu özellikleri kendi öz bünyesinde barındıran bireyler çalışmış oldukları iş veya sektör içerisinde daha farkındalık duygusuna sahip ve başarılı kişilerdir.

2.4.3 Goleman Modeli

Duygusal zekâsı gelişmiş olan bireyler olumsuzluklara karşı kontrollü ve çözüm odaklıdır. Goleman (2006: 37); Duygusal yeterlilik öğrenilebilir bir yetidir. Goleman (2014) modelinde farkındalık, kendini yönetme, sosyal farkındalık, sosyal beceri boyutları mevcuttur.

1. Farkındalık Boyutu: Bireyin sosyal yaşamı içerisinde zorluklar ile karşılaştığı durumlarda gerçek duygularına ulaşabilmesini ifade etmektedir. Duygularının farkında olan bireyler sosyal yaşantılarında kendilerinden emindirler ve bunun sonucunda değerleri, amaçları doğrultusunda karışındaki bireyler üzerindeki etkilerinin farkındadırlar (Ayhan, 2004: 309).

2. Kendini Yönetme Boyutu: Bireyin yaşantısı içerisinde stresli, mutsuz, neşeli, mutlu olduğu ana kadar duygusunu yönetebilmesiyle ilgilenmektedir. Birey, yaşanan duyguları kabullenerek anlık tepkilerden kaçınmaya çalışmaktadır. Kendini yönetme yeteneği zayıf olan bireyler, sürekli olarak negatif durumlar ile mücadele etmeye çalışırken kendini yönetme yetkisi güçlü olan bireyler ise olumsuz durumlarla karşılaştıklarında kendilerini rahat bir şekilde toparlayabilmektedirler (Çakar ve Arbak, 2013: 88).

3. Sosyal Farkındalık Boyutu: Bu boyut içerisinde empati, örgütsel farkındalık, hizmete yönelik olmak üzere üç alt boyut mevcuttur.

-Empati: Başkalarının yerine kendini koyabilme karşısındaki kişinin duygu ve bakış açısıyla onu anlamaya çalışma aynı zamanda onların sorunlarıyla da ilgilenme becerisidir.

-Örgütsel Farkındalık: Örgütsel yaşamın nasıl bir yol izleyeceğini belirlemek, verilecek kararların anlamlı ve güçlü kılınması için ağlar oluşturabilme, bu politikayı yönlendirebilme becerisidir.

-Hizmete Yönelik Olmak: Karşısındakinin ihtiyaçların farkında olmak ve bu ihtiyaçları karşılamayı kapsamaktadır (Goleman, 2000: 80).

4. Sosyal Beceri Boyutu: Kişinin karşısındaki kişinin düşünce ve duygularını anlaması, onlarla kolay iletişim kurabilmesi ve onları yönetebilmesi olarak ifade edilmektedir. Sosyal becerileri yüksek olan bireyler, ekip oluşturmada öncülük etmekte ve karşısındakini pozitif yönde yönlendirebilen ve tartışmaların üstesinde profesyonel bir şekilde gelebilen bireylerdir (Ayhan, 2004: 312).

2.5 Duygusal Zekânın İş Yaşantısındaki Önemi

Duygusal zekâ kişilerin yaşantıları içerisinde kişinin statü, kariyer ve ekonomik zenginlik değil, bireyin ruhen kendini rahat hisetmesi, başkaları ile iletişimleri, yaşam içerisindeki mutluluk ve yaşamını etkili bir şekilde yön veren, olumlu sonuçlar alan olarak değerlendirilmektedir (Dağlı vd., 2008: 25). Kişisel beceriler ile duyguların içiçe olduğunda duygusal zekâ kişinin karşısındaki kişinin duygularını algılaması, analiz etmesi, bireyin kendisini mutlu hisedebilmesini, diğerleri hakkında duygu ve düşüncelerini rahatlıkla dile getirmesi açısından içerisinde bulunduğu iş veya sektörde başarı ve istikrar için oldukça büyük bir öneme sahiptir (Güney, 2000: 248). Buna isitinaiyen duygusal zekâsını iyi kullanan kişiler bir çok zorluğun üstesinden gelebildiği gibi başarı, iş performanslarında olumlu etkiler sağlamaktadır. İş hayatında genel olarak her alanda istatistiksel olarak artış, başarının artması genellikle duygusal zekâ ile olur (Breadberry ve Graves, 2006: 67).

Duygusal zekâ işle ilgi olarak performans artışı, doyum, sahiplenme, olumlu katkılarda bulunabilme, yarar sağlama gibi iş yaşantısında bir çok kavramı içerisinde barındırmaktadır. Kişi duygusal zekâsı ile birlikte iş hayatında etkili olabilmekte ve sektör veya iş ilişkilerinde pozitif yönde bir artış sağlamaktadır (Doğan ve Demiral, 2007: 209).

Kuruluşlar insanın organlarına benzetilmekte ve insan hayatlarına entegreli bir şekilde olduğu kuruluşların duygusal zekâlarını geliştirmek üzere beş önemli alan olduğu bu alanlar ise ;

1.Kuruluşsal Duyguları Tanımak: Kuruluşun etkili ve etkisiz yönlerini bilmek, kuruluşsal duyguların farkına varmak ve farkındalık ile beraber saydam güven ve duygu ile kurumsal kültürü barındırmaktır. Kuruluşların kuruluş amaçlarındaki vizyon ve misyonu benimsemeleri önemlidir.

2.Kuruluşsal Duyguları Yönetmek: Duygusal zekâsı yüksek olan kuruluşlar, kuruluşun iyiliği, menfaatleri ve çıkarlarını, toplumsal bütünlüğü, kişiselliği, kurumun iyiliğinin zıttı olan duyguları bilmek ve bu duyguları ortadan kaldırmaktır.

3.Kuruluşsal Motivasyon: Kuruluşun misyon ve vizyonuna ulaşımı için çalışanlarının aidiyetlik, çalışma ortamında haz duyma, sorumluluk sahibi olabilme, kuruluşun vizyon ve misyonuna göre hareket etmektir.

4.Kuruluşsal Sosyal Farkındalık: Kuruluşun hedeflerine ulaşması etkili ve randumanlı olarak çalışanlarının desteği, kuruluşa aidiyetliği önemlidir. Kuruluşun kişilerin duygularını fark etmesi oldukça önemlidir. Duygusal zekâsını iyi kullanan kuruluşlar kişilerin duygularını empati yöntemi ile kişinin şikayetlerini, isteklerini kontrol altında tutabilir.

5.Kuruluşsal Sosyal Yetiler: Kuruluşların aynı dengedeki işletmeler ile beraber etkili iletişim ve hizmet kalitesi sunabilmesi büyük bir öneme sahiptir. Çalışanlar ve hizmet sunulan bireyler arasında etkili iletişim, mal ve hizmet, arz- talep neticesinde etkili iletişim kurularak devam edilmelidir (Becerren, 2012: 105-109).

Duygusal zekâ duygusal haza ulaşmış kişilerin toplum ile uyumu, toplumla hareket etme, işin etkililiği yönünde oldukça başarılı sonuçları beraberinde getirir. Duygusal zekâ kişinin duygularını kontrol altına alma ve yeteneklerini yansıtmayı ile olmaktadır (Ural, 2001: 211).

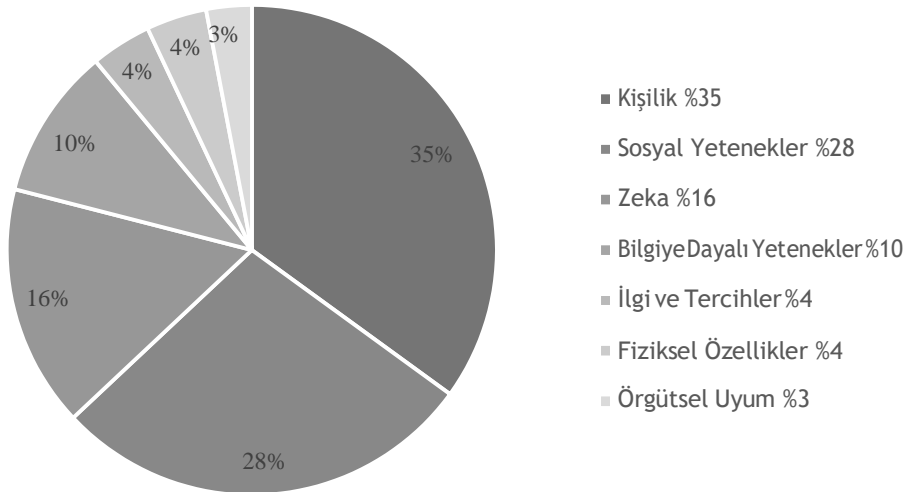
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK VE DUYGUSAL ZEKÂ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

3.1 Girişimcilik ve Duygusal Zekâ Arasındaki İlişki

Dünya genelinde bir çok farklı alandaki işletmeleri inceleyen bir çalışmada, muvaffakiyetli kişilerin alt kademede veya üst kademede bulunan bireylerin günlük sıradanlık haline gelen işlerde çalışanlarda %85, düzensiz şekilde çalışanlarda ise % 27 oranında verimli olduğu tesbit edilmiş bu verimliliklerin esas kaynağının duygusal kabiliyet ve bu kabiliyetlerin iyi kullanılması olarak değerlendirilmiştir (Baltaş Z, 2013: 8). Duygusal zekânın önemi gün geçtikçe girişimci kişiler tarafından daha anlaşır hale gelmiş ve ticarethaneler tarafından bu durum tesbit edilmiştir (Goleman D, 2015: 14). Bu durum duygusal zekâ kavramına girişimci kişilerin mevcut durumdan fazla önem vermelerinin bir neticesidir.

Patronların işe alma sırasındaki izledikleri yollar aşağıdaki şekilde ilgilerini göstermektedir. Bireylerin % 28 oranında sosyal yetenekleri olduğu gözlemlenirken; bireylerin kişilik özelliklerinde % 35 oranında olduğu ve patronların işe almadaki en büyük etkenin kişilik özellikleri olduğu tesbit edilmiştir (Chamorro-Premuzic T., 2014: 240).

Şekil 3. 1. Patronların İşe Alma Sırasında İzledikleri Yollar
Kaynak: Chamorro- Premuzic, 2014: 231

Carnegie-Mellon Üniversitesinde öğretim görevlisi olan Robert Kelley, işletmelerde çalışan insanlara “İşiniz için ihtiyacınız olan bilginin yüzde kaçını hafızanızdadır? ” sorusunu sormuş ve 1986’lı yıllarda % 75 oranında iken 1997’li yıllarda %15-20 oranında olmuştur (Kelley R., 1998: 253). 2000 yılından itibaren Robert Kellynin sorduğu soru araştırmaların tecrübeleri ve yeni bilgileri edinmesi doğrultusunda %15 den de daha aşağıya düştüğü düşünülmekte, duygusal zekânın iş hayatında, yeniliğe açık, beceri kabiliyeti yüksek olan bireylerin girişimcilik içerisinde daha ön planda olduğu, her geçen yıl içerisinde duygusal zekânın daha ön planda olacağı kanısına varılmıştır.

3.2 Araştırmanın Konusu

Araştırmanın konusu, Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Hukuk Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Ziraat Fakültesi lisans öğrencilerinin girişimcilik bakış açılarını ve duygusal zekâlarını ifade etmek üzere duygusal zekânın alt boyutları arasındaki ilişkilidir.

3.3 Araştırmanın Amacı

Araştırmaya katılan lisans öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri ile duygusal zekâ düzeyleri arasında bir ilişki olup olmadığı, cinsiyet, sınıf, spor yapma durumu, çalışmak istedikleri sektör, fakülte ve bölüm dağılımları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı tesbit edilmesi amaçlanmıştır.

3.4 Araştırmanın Önemi

Günümüzde teknolojinin de gelişmesi ile birlikte girişimciliğin ülke ekonomilerinde önemli bir yere sahip olduğu ve ekonominin canlanmasında, büyümesinde önemli bir yer teşkil etmektedir. Bu kabul girişimcilik ile ilgili merak uyandırıp ve girişimcilik kavramını araştırılması haline getirmiştir. İlgili literatür incelendiğinde girişimcilik kavramının neler olduğu ve alt boyutlarının olduğu, ekonomik anlamda neler yapılması gerektiği konusunda girişimcilere bilgi vermektedir. Çalışmada ise duygusal zekânın girişimciliği etkilediği üzerinde durulmaktadır. Duygusal zekânın günümüzde önemli bir hale gelmiş ve gelecekte daha fazla önemli hale geleceği düşünülmektedir. Bu yüzden girişimcilik ve duygusal zekâ arasındaki etkileşimin araştırmada yer alması ve litartüre katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Girişimcilik ve duygusal zekâ üzerine çalışma yapan diğer çalışmalara da örnek olacağı düşünülmektedir.

3.5 Araştırmanın Sınırlılıkları

Çalışma, 2019-2020 eğitim öğretim dönemi arasında Akdeniz Üniversitesinde öğrenimine devam eden Spor Bilimleri Fakültesi, Hukuk Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Ziraat Fakültesi öğrencileri ve veri toplama aracı olarak ölçek kullanımı ile sınırlıdır.

3.6 Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmada demografik değişkenlerin bazıları ile duygusal zekânın ve duygusal zekânın alt boyutları olan, iyimserlik, duyguların ifadesi ve duygulardan faydalanma ve girişimcilik arasındaki ilişkiler ve etkileri incelenmiştir. Bu kapsamda araştırmanın hipotezleri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

H1: Girişimcilik ile duygusal zekâ arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H2: Katılımcıların cinsiyet açısından iyimserlik ve girişimcilik arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H3: Katılımcıların spor yapmaları ile iyimserlik, duygulardan faydalanma ve girişimcilik arasında anlamlı bir fark vardır.

H4: Katılımcıların arasından girişimcilik dersi alanlar ile girişimciliğe bakış açıları arasında anlamlı bir fark vardır.

H5: Katılımcıların çalışmak istedikleri sektör ile duygusal zekâ ve girişimcilik arasında özel sektörde çalışmak isteyen katılımcılarda anlamlı bir fark vardır.

3.7 Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve prosedürü ile birlikte çalışmada kullanılan ölçeklerden bahsedilmiştir.

3.7.1 Araştırmanın Modeli

Girişimcilik ve duygusal zekâ çalışmayı teşkil eden iki kavramdır. Araştırma modelinde hazırlanan anketler Akdeniz Üniversitesi Üniversitesinde öğrenimine devam eden Spor Bilimleri Fakültesi, Hukuk Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Ziraat Fakültesi lisans öğrencilerine uygulanmıştır. Araştırmanın hipotezi girişimciliğin duygusal zekâyâ bakış açısını ölçmektedir. Duygusal zekânın alt boyutlarından olan ve ölçek içerisinde yer alan iyimserlik, duyguların ifadesi ve duygulardan faydalanma boyutlarının girişimcilik üzerine etkileri ve bazı demografik değişkenlerin girişimcilik üzerine etkileri analiz edilip incelenmiştir. Demografik değişkenler ise araştırmaya katılanların fakülte, bölümleri, sınıfları, spor yapma yapmadıkları, yaşları, cinsiyetleri, aylık gelirleri, aile aylık gelirleri, anne-baba meslekleri, baba ve annenin eğitim durumu, çalışmak, mezun olduktan sonra çalışmak istedikleri

istedikleri sektör, iş deneyimleri, herhangi bir derneğe üye olup olmadıkları, girişimcilik dersi alıp almadıkları ve hobileri yer almaktadır.

3.7.2 Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2019-2020 eğitim öğretim döneminde Akdeniz Üniversitesinde öğrenimine devam eden Spor Bilimleri Fakültesi, Hukuk Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Ziraat Fakültesin de eğitim gören toplam 319 lisans öğrencisinden oluşmaktadır. Örneklem kolayda örnekleme yöntemi ile seçilmiştir.

3.7.3 Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada Girişimcilik Eğilimi Ölçeği ve Duygusal Zekâ Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek üç bölümden oluşmaktadır: Birinci bölümde demografik özellikleri belirlemek amacı ile araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. İkinci bölüm öğrencilerin girişimciliğe bakış açılarını ölçmeye yönelik 14 ifade yer alan, Girginer ve Uçkun (2004) tarafından geliştirilen girişimcilik ölçeğinden oluşmaktadır. Üçüncü bölüm ise Schutte ve diğerleri (1998) tarafından geliştirilen, Austin ve diğerleri (2004) tarafından modifiye edilen ve Göçet E. (2006) tarafından Türkçeye uyarlanan duygusal zekâ ölçeğinden oluşmaktadır. Çalışmada kullanılan bu ölçek, 37 ifade ve iyimserlik, duygulardan faydalanma ve duyguların ifadesi olmak üzere üç alt boyuttan meydana gelmektedir. Bu ölçeklerle ilgili bilgiler aşağıda detaylı olarak verilecektir.

3.7.3.1 Girişimcilik Eğilimi Ölçeği

Girişimciliğe bakış açılarını ölçmeye yönelik 14 ifade yer alan, Girginer ve Uçkun (2004) tarafından geliştirilen girişimcilik ölçeğinden oluşmaktadır. Girişimcilik Eğilimi Ölçeği orijinali Girginer ve Uçgun (2004) tarafından geliştirilen bir ölçektir. Ölçek 14 ifadeden oluşmaktadır. 5'li likert türü olup, 1 = Hiç Katılmıyorum, 2 = Katılmıyorum, 3 = Kararsızım, 4 = Katılıyorum ve 5 = Tamamen Katılıyorum şeklindedir. Araştırma da kullanılan Girişimcilik Eğilimi Ölçeğine verilen yanıtların tutarlılığı Cronbach alpha (α) ile incelenmiş .71 olarak tespit edilmiştir.

3.7.3.2 Duygusal Zekâ Ölçeği

Schutte ve diğerleri (1998) tarafından geliştirilen, Austin ve diğerleri (2004) tarafından modifiye edilen ve Göçet E. (2006) tarafından Türkçeye uyarlanan duygusal zekâ ölçeğinden oluşmaktadır. Çalışmada kullanılan bu ölçek 37 ifade ve iyimserlik, duygulardan faydalanma ve duyguların ifadesi olmak üzere üç alt boyuttan meydana gelmektedir. Ölçek, (1) Hiç katılmıyorum (2)

katılmıyorum (3) Biraz katılıyorum (4) katılıyorum ve (5) Tamamen katılıyorum şeklinde 5'li likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Ölçek üç faktörden oluşmaktadır. Araştırma da kullanılan Duygusal Zekâ Ölçeğine verilen yanıtların tutarlılığı Cronbach alpha (α) ile incelenmiş .83 olarak tespit edilmiştir. Ölçek alt boyutlarının güvenilirlik katsayısı iyimserlik alt boyutu için Cronbach alpha (α) .81, duygulardan faydalanma Cronbach alpha (α) .72, duyguların ifadesi alt boyutu için .83 olarak tespit edilmiştir.

3.7.4 Verilerin Toplanması ve Prosedürü

Araştırmaya başlamadan önce, Girişimcilik Eğilimi Ölçeği ve Duygusal Zekâ Ölçeği sahiplerinden yazılı başvuruda bulunulmuştur. Daha sonrasında Akdeniz Üniveritesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kararı doğrultusunda Ölçeklerin Spor Bilimleri Fakültesi, Hukuk Fakültesi, Mühendislik Fakültesi ve Ziraat Fakültesi lisans öğrencilerine çalışmanın yapılmasında herhangi bir sakınca görülmediğinin bildirilmesi üzerine, Spor Bilimleri Fakültesi, Hukuk Fakültesi, Mühendislik Fakültesi ve Ziraat Fakültesi lisans öğrencilerine Kişisel Bilgi Forumu, Girişimcilik Eğilimi ölçeği ve Duygusal Zekâ Ölçeği uygulanmıştır. Spor Bilimleri Fakültesi, Hukuk Fakültesi, Mühendislik Fakültesi ve Ziraat Fakültesi lisans öğrencilerine ölçekle ilgili kısa bilgiler verilmiştir. Katılımın gönüllülük esasına dayandığı, ölçeklerde isimlere yer verilmeyeceği ve sonuçların kimseye paylaşılmayacağı konusunda bilgilendirme yapılmıştır. Ölçekler doldurulduktan sonra araştırmacıya teslim etmeleri söylenmiştir. Ölçeklerin uygulanması yaklaşık 15 dk. sürmüştür.

3.7.5 Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin dağılımı çarpıklık ve basıklık değerleri ile incelenmiş ve bu değerler -2 ve +2 aralığında olduğu için normal dağılım kabul edilmiştir. Verilerin analizinde ilişki incelemesi için pearson korelasyon katsayısı kullanılmış, betimsel istatistikler frekans (f), yüzde (%), t-testi kullanılmış. Yapılan tüm analizlerde istatistiksel anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak kabul edilmiştir.

3.8 Araştırmanın Bulguları ve Yorumları

Çalışmada elde edilen verilerin analiz ve bulguları bu bölümde amaca uygun şekilde verilmiştir.

Tablo 3.1. Araştırmaya Katılan Katılımcıların Tanımlayıcı İstatistik Bilgileri

Cinsiyet	F	%
Erkek	191	59,9
Kadın	128	40,1
Toplam	319	100,0
Sınıf	F	%
2	190	59,6
4	129	40,4
Toplam	319	100,0
Spor Yapma Durumu	F	%
Evet	159	49,8
Hayır	160	50,2
Toplam	319	100,0
Çalışmak istediği Sektör	F	%
Kamu	137	42,9
Özel	182	57,1
Toplam	319	100,0
Fakülte	F	%
Spor Bilimleri Fakültesi	75	23,5
Hukuk Fakültesi	78	24,5
Mühendislik Fakültesi	60	18,8
Ziraat Fakültesi	106	33,2
Toplam	319	100,0
Bölüm	F	%s
Hukuk	78	24,5
Spor Yöneticiliği	46	14,4
Beden Eğitimi Öğrt.	29	9,1
Makina	9	2,8
Gıda	23	7,2
Çevre	28	8,8
Bitki koruma	17	5,3
Toprak Bilimi Bitki Besleme	32	10,0
Bahçe Bitkileri	57	17,9
Toplam	319	100,0

Tablo 3.1. incelendiğinde araştırmaya katılan katılımcıların cinsiyet, sınıf, spor yapma durumu, çalışmak istediği sektör, fakülte ve bölümlere ait tanımlayıcı istatistikler görülmektedir. Araştırmaya katılan katılımcıların tanımlayıcı istatistik bilgileri incelendiğinde; Cinsiyetin % 59,9' unun erkek olduğu, 319 katılımcıdan yalnızca 128' inin kadın olduğu görülmüştür. Sınıf değişkeni incelendiğinde ise; ikinci ve dördüncü sınıflar arasında ikinci sınıfların % 59,6 olduğu görülmüştür. Katılımcıların spor yapma durumu incelendiğinde ise; 319 kişiden 160' ının spor yapmadığı görülmüştür. Katılımcıların çalışmak istedikleri sektör incelendiğinde ise; kamu ve özel sektörde çalışmak isteyenlerin 319 kişi içerisinde 182 sını özel sektörde çalışmak istediği görülmüştür. Katılımcıların okumuş oldukları fakülteler içerisinde 319 katılımcıdan % 33,2 ziraat fakültesi öğrencilerin olduğu görülmüştür. Katılımcıların okumuş oldukları bölüm incelendiğinde ise % 24,5 hukuk fakültesi

öğrencilerinin olduğu görülmüştür.

Tablo 3.2. Sınıf Değişkenine Göre Duygusal Zekâ Alt Boyutları ve Girişimcilik Düzeyi t-Testi Analiz Sonuçları

	Sınıf	n	\bar{X}	Ss	t	P
İyimserlik alt boyutu	2	190	50,07	6,97	-,775	,439
	4	129	50,65	5,65		
Duyguların ifadesi alt boyutu	2	190	21,30	4,13	-,263	,793
	4	129	21,42	3,88		
Duygulardan faydalanma alt boyutu	2	190	16,78	3,21	-,903	,367
	4	129	16,44	3,48		
Girişimcilik	2	190	46,72	5,41	-,556	,597
	4	129	47,10	7,01		

p<0.05

Tablo 3.2. 'de sınıf değişkenine göre katılımcıların duygusal zekâ alt boyutları ve girişimcilik toplam puanına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını anlayabilmek için bağımsız gruplarda t-testi analiz yöntemi uygulanmıştır. Analiz sonucu incelendiğinde bireylerin sınıf değişkenine göre iyimserlik, duyguların ifadesi, duygulardan faydalanma alt boyutları ve girişimcilik toplam puanında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir (p>0.05).

Tablo 3.3. Cinsiyet Değişkenine Göre Duygusal Zekâ Alt Boyutları ve Girişimcilik Düzeyi t-Testi Analiz Sonuçları

	Cinsiyet	n	\bar{X}	Ss	t	p
İyimserlik alt boyutu	Kadın	128	52,40	6,09	2,49	,013*
	Erkek	191	49,57	6,62		
Duyguların ifadesi alt boyutu	Kadın	128	21,70	3,87	1,26	,206
	Erkek	191	21,12	4,12		
Duygulardan faydalanma alt boyutu	Kadın	128	17,04	3,38	1,77	,078
	Erkek	191	16,37	3,26		
Girişimcilik	Kadın	128	45,99	5,80	-2,13	,034*
	Erkek	191	47,47	6,24		

p<0.05

Tablo 3.3. 'de cinsiyet değişkenine göre katılımcıların duygusal zekâ alt boyutları ve girişimcilik toplam puanına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını anlayabilmek için bağımsız gruplarda t-testi analiz yöntemi uygulanmıştır. Analiz sonucu incelendiğinde bireylerin sınıf değişkenine göre duyguların ifadesi ve duygulardan faydalanma alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir (p>0.05). Duygusal zekânın iyimserlik alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Elde edilen bu farklılıklar grup ortalamaları incelendiğinde kadın (52,40)

katılımcılar lehine olduğu tespit edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda girişimcilik düzeyi kadın ve erkek katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bu farklılıklar grup ortalamaları incelendiğinde erkek katılımcılar (47,47) lehine olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.4. Spor Yapma Değişkenine Göre Duygusal Zekâ Alt Boyutları ve Girişimcilik Düzeyi t-Testi Analiz Sonuçları

	Spor yapma	n	\bar{X}	Ss	t	p
İyimserlik alt boyutu	evet	159	51,31	6,39	2,79	,006*
	hayır	160	49,31	6,40		
Duyguların ifadesi alt boyutu	evet	159	21,53	4,17	,797	,426
	hayır	160	21,17	3,87		
Duygulardan faydalanma alt boyutu	evet	159	16,12	3,21	-2,81	,005*
	hayır	160	17,16	3,36		
Girişimcilik	evet	159	48,11	6,30	3,69	,000*
	hayır	160	45,64	5,65		

p<0.05

Tablo 3.4. 'de spor yapma değişkenine göre katılımcıların duygusal zekâ alt boyutları ve girişimcilik toplam puanına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını anlayabilmek için bağımsız gruplarda t-testi analiz yöntemi uygulanmıştır. Yapılan analiz sonucunda duyguların ifadesi alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Duygusal zekâ iyimserlik alt boyutunda spor yapanların lehine (51,31), duygulardan faydalanma alt boyutunda spor yapmayan katılımcıların (17,16) lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Girişimcilik düzeyi incelendiğinde ise spor yapan katılımcılar (48,11) lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.5. Girişimcilik Dersi Alma Değişkenine Göre Duygusal Zekâ Alt Boyutları ve Girişimcilik Düzeyi t-Testi Analiz Sonuçları

	Girişimcilik dersi	n	\bar{X}	Ss	t	p
İyimserlik alt boyutu	Evet	61	49,72	6,35	7,91	,430
	Hayır	258	50,44	6,49		
Duyguların ifadesi alt boyutu	Evet	61	20,67	4,19	1,47	,142
	Hayır	258	21,51	3,8		
Duygulardan faydalanma alt boyutu	Evet	61	15,78	3,37	2,25	,025*
	Hayır	258	16,84	3,28		
Girişimcilik	Evet	61	47,60	6,89	1,03	,301
	Hayır	258	46,70	5,90		

p<0.05

Tablo 3.5. 'de girişimcilik dersi alma değişkenine göre katılımcıların duygusal zekâ alt boyutları ve girişimcilik toplam puanına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını anlayabilmek için bağımsız gruplarda t-testi analiz yöntemi uygulanmıştır. Yapılan analiz sonucunda iyimserlik alt boyutunda, duyguların ifadesi alt boyutunda ve girişimcilik toplam puanında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Duygusal zekânın duygulardan faydalanma alt boyutunda ise girişimcilik dersi almayan katılımcılar (16,84) lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.6. Katılımcıların Çalışmak İstedikleri Sektör Değişkenine Göre Duygusal Zekâ Alt Boyutları ve Girişimcilik Düzeyi t-Testi Analiz Sonuçları

	Sektör	n	\bar{X}	Ss	t	p
İyimserlik alt boyutu	Kamu	137	50,17	5,76	,323	,747
	Özel	182	50,41	6,96		
Duyguların ifadesi alt boyutu	Kamu	137	21,07	3,79	1,082	,280
	Özel	182	21,56	4,19		
Duygulardan faydalanma alt boyutu	Kamu	137	16,72	3,47	,392	,695
	Özel	182	16,58	3,21		
Girişimcilik	Kamu	137	45,58	5,96	3,335	,001*
	Özel	182	47,85	6,04		

p<0.05

Tablo 3.6.' da katılımcıların çalışmak istedikleri sektör değişkenine göre duygusal zekâ alt boyutları ve girişimcilik toplam puanına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını anlayabilmek için bağımsız gruplarda t-testi analiz yöntemi uygulanmıştır. Yapılan analiz sonucunda iyimserlik alt boyutunda, duyguların ifadesi alt boyutunda ve duygulardan faydalanma alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Girişimcilik toplam puanında ise özel sektörde çalışmak isteyen katılımcılar (47,85) lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.7. Duygusal Zekâ Alt Boyutları ile Girişimcilik Düzeyi Pearson Korelasyon Sonuçları

		İyimserlik altboyutu	Duyguların ifadesi alt boyutu	Duygulardan faydalanma alt boyutu	Girişimcilik
İyimserlik alt boyutu	R	1	,523**	,068	,139*
	P		,000	,223	,013
	N		319	319	319
Duyguların ifadesi alt boyutu	R		1	,324**	-,102
	P			,000	,069
	N			319	319
Duygulardan faydalanma alt boyutu	R			1	-,320**
	P				,000
	N				319

Tablo 3.7.' de duygusal zekâ alt boyutları ile girişimcilik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacı ile Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda iyimserlik alt boyutu ile girişimcilik arasında pozitif düşük, anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir, $r=,139$, $p=,013$. Duygulardan faydalanma alt boyutu ile girişimcilik arasında negatif düşük, anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. $r=-,320$, $p=,000$.

SONUÇ

Günümüzde birey kendisinin tecrübe ve sezgileri ile ön plana çıkan girişimcilik; sektör içerisindeki fırsatları değerlendirme, sezgileri kullanmak, sermaye ve doğal kaynaklar dan yararlanmak, üretim ve sonraki süreçleri proje eşliğinde takip etmek, örgütleme, yürütme ve bu süreçte ortaya çıkan negatif sorunları üstlenebilen ve yönetme kabiliyeti olarak tanımlanmak mümkündür ve bu çalışmayı teşkil eden kavramdır. Girişimcilik ülke büyümesinde ve kalkınmasında önem taşımaktadır. Milli gelir artışı, ekonomik büyüme ve kalkınma yönünden girişimcilik önemli bir yere sahiptir. Girişimcilik ülkenin ekonomik anlamda milli gelir artışında önemli bir rol oynamasının yanı sıra iktisadi, idari ve sosyokültürel alanda da önemli bir yere sahiptir. Ülke içerisinde sosyal ve sayısal alanlarda ekonomi de nicel ve nitel gelişmeleri de kapsamaktadır (Dinler, 1998: 510-511).

Günümüzde teknolojinin de gelişmesi ile birlikte bu teknolojileri akıl, sezgi, bilgi, tecrübeler eşliğinde kullanan bireyler ön plana çıkmaktadırlar. Duygularının farkında olan bireyler diğer bireylere göre daha ön plandadırlar ve bunun sonucunda duygularının farkında olan bireyler toplum içerisinde farklı bir yere sahiptirler. Birçok birey farklı zekâ alanlarında başarılı görülmelerine rağmen sosyal yaşantıları içerisinde başarısızlık ile karşılaşır bu da bireylerin duygusal zekâlarının düşük olduğunu göstermektedir. (Petrides ve Furnham, 2003: 40). Salovey ve Mayer (1990) duygusal zekâyı, bireyin zihninin ve diğerlerinin duygularının farkına varabilen ve bu farkındalıkları kullanabilen, bireyin sosyal yaşantısında düşünce ve bu düşünceleri eyleme geçiren kişi olarak tanımlanmıştır (Çay, 2009:39). Goleman tarafından yayınlanan ve çok satan “ Duygusal Zekâ ” adlı kitap sayesinde duygusal zekâ, bilimsel anlamda yoğun ilgiyle karşılaşmış ve geniş bir alanda tartışılıp incelenmiştir (Bar-on, 2006: 13). Goleman (1996: 51)’ a göre, duygusal zekâ başarının % 80’ inde etkilidir.

Bu çalışmada, Akdeniz Üniveristesinde öğrenim gören Spor Bilimleri Fakültesi, Hukuk Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Ziraat Fakültesi lisans öğrencilerinin girişimcilik ve duygusal zekâ düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışma duygusal zekânın alt boyutları olan duygulardan faydalanma, iyimserlik, duyguların ifadesi, alt başlıkları ile girişimcilik boyutu ele alınmıştır. Aynı zamanda çalışmada Akdeniz Üniveristesinde öğrenim gören Spor Bilimleri Fakültesi, Hukuk Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Ziraat Fakültesi lisans öğrencilerinin girişimciliğe bakış açılarını bağzı demografik değişkenlere (cinsiyet, sınıf, spor yapma durumu, çalışmak istediği sektör, fakülte ve bölümler) göre değişiklikleri de açıklanmıştır.

Verilerin toplanmasında öğrencilerin bazı demografik özellikleri, girişimciliğe bakış açılarını ölçmeye yönelik girişimcilik ölçeği ve duygusal zekâ ölçeğinden yararlanılmıştır. Duygusal zekâ ve duygusal zekânın boyutları ile girişimcilik arasındaki bağlantı gözlemlenmiştir. Çalışmada Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Hukuk Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Ziraat Fakültesinde öğrenim gören 319 lisans öğrencisinin girişimcilik ve duygusal zekâ arasındaki incelenip bulguları ve sonuçları değerlendirilmiştir.

Araştırmaya katılan katılımcıların tanımlayıcı istatistik bilgileri incelendiğinde; Cinsiyetin % 59,9' unun erkek olduğu, 319 katılımcıdan yalnızca 128' inin kadın olduğu görülmüştür.

Sınıf değişkeni incelendiğinde ise; ikinci ve dördüncü sınıflar arasında ikinci sınıfların 59,6 ile en fazla yüzdeye sahip olduğu görülmüştür.

Katılımcıların spor yapma durumu incelendiğinde ise; 319 kişiden 160' ının spor yapmadığı görülmüştür.

Katılımcıların çalışmak istedikleri sektör incelendiğinde ise; kamu ve özel sektörde çalışmak isteyenlerin 319 kişi içerisinde 182 sının özel sektörde çalışmak istedikleri görülmüştür.

Katılımcıların okumuş oldukları fakülteler içerisinde 319 katılımcıdan % 33,2 ile en fazla ziraat fakültesi öğrencilerin katıldığı görülmüştür.

Katılımcıların okumuş oldukları bölüm incelendiğinde ise % 24,5 ile hukuk fakültesi öğrencilerinden oluştuğu görülmüştür.

Sınıf değişkenine göre katılımcıların duygusal zekâ alt boyutları ve girişimcilik toplam puanına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını anlayabilmek için bağımsız gruplarda t-testi analiz yöntemi uygulanmıştır. Analiz sonucu incelendiğinde bireylerin sınıf değişkenine göre iyimserlik, duyguların ifadesi, duygulardan faydalanma alt boyutları ve girişimcilik toplam puanında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir

Cinsiyet değişkenine göre katılımcıların duygusal zekâ alt boyutları ve girişimcilik toplam puanına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını anlayabilmek için bağımsız gruplarda t-testi analiz yöntemi uygulanmıştır. Analiz sonucu incelendiğinde bireylerin sınıf değişkenine göre duyguların ifadesi ve duygulardan faydalanma alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0.05$). Duygusal zekânın iyimserlik alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Elde edilen bu farklılıklar grup ortalamaları incelendiğinde kadın (52,40) katılımcıların toplam puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda girişimcilik düzeyi erkek ve kadın katılımcılar arasında istatistiksel olarak pozitif yönde bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bu farklılıklar grup ortalamaları incelendiğinde erkek katılımcılar (47,47) lehine olduğu tespit edilmiştir.

Örücü E, Kılıç R. ve Yılmaz Ö.'nün (2007) yapmış oldukları “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinde Ailesel Faktörlerin Etkisi Üzerine Bir Uygulama” isimli çalışmada erkek ve kadınların girişimci olma eğilimlerinde farklılık olup olmadığını tespit etmek üzere yapılan analizler neticesinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır. Bu çalışma için erkek öğrencilerin kadın öğrencilerden daha yüksek düzeyde girişimcilik eğilimi gösterdiği gözlemlenmiştir.

Kılıç ve Önen (2009: 151-153) tarafından Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesinde 250 öğrenci üzerinde yapılan bir araştırmada cinsiyet, yaş ve öğrenim gördükleri bölüm parametreleri ile duygusal zekâ düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiş, ancak belirtilen değişkenlerle duygusal zekâ düzeyleri arasında bir ilişki bulunamamıştır.

Harrod ve Scheer'in (2005:503) öğrenciler ile yaptığı çalışmada bireylerin cinsiyetleri ile duygusal zekâ düzeyleri arasındaki bir karşılaştırma yapıldığında kadınların duygusal zekâlarını daha etkili kullandıkları bulunmuştur.

Spor yapma değişkeni analiz sonucunda duyguların ifadesi alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Bu değişkene göre katılımcıların duygusal zekâ alt boyutları ve girişimcilik toplam puanına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını anlayabilmek için bağımsız gruplarda t-testi analiz yöntemi uygulanmıştır. Duygusal zekâ iyimserlik alt boyutunda spor yapanların lehine (51,31), duygulardan faydalanma alt boyutunda spor yapmayan katılımcıların (17,16) lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Girişimcilik düzeyi incelendiğinde ise spor yapan katılımcılar (48,11) lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Girişimcilik dersi alma değişkenine göre katılımcıların duygusal zekâ alt boyutları ve girişimcilik toplam puanına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını anlayabilmek için bağımsız gruplarda t-testi analiz yöntemi uygulanmıştır. Duygusal zekânın duygulardan faydalanma alt boyutunda ise girişimcilik dersi almayan katılımcılar (16,84) lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda iyimserlik alt boyutunda, duyguların ifadesi alt boyutunda ve girişimcilik toplam puanında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Durak İ. (2018) Pamukkale Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü öğrencileri ile yaptığı çalışmada girişimcilik dersi alanlar ile girişimciliğin işlevsel olduğu, ders alan öğrencilerde pozitif yönde olduğu ortaya çıkmıştır. Yine aynı çalışma içerisinde kız öğrencilerin ortalamasına göre erkek öğrencilerin girişimcilik maksatlı aritmetik ortalaması daha yüksek ve girişimciliğin riskli, güçlü bir iş olmasından kaynaklandığı sonucuna varılmıştır. Kızların derslere olan ilgisinin daha fazla olması farkı artırmış olabilir veya bu çalışmadaki erkek öğrencilerin derslere katılımlarının sorgulanması diyebiliriz

Katılımcıların çalışmak istedikleri sektör değişkenine göre duygusal zekâ alt boyutları ve girişimcilik toplam puanına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını anlayabilmek için bağımsız gruplarda t-testi analiz yöntemi uygulanmıştır. Girişimcilik toplam puanında ise özel sektörde çalışmak isteyen katılımcılar (47,85) lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda iyimserlik alt boyutunda, duyguların ifadesi alt boyutunda ve duygulardan faydalanma alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Akkaya (2005), üniversite öğrencilerinin girişimciliğe yönelik görüş açılarını araştırma sonuçlarıyla; üniversite öğrencisi genç girişimci adaylarının, iş kurma sürecinde sermaye yetersizliği çektikleri, girişimci bir kişiliğe sahip oldukları, farklı iş fikirlerine sahip oldukları, çeşitli bölümlerde öğrenim gördükleri, risk almanın girişimciliğin en önemli özelliği olduğu ve bürokrasinin iş kurmada sorun teşkil ettiği ortaya çıkmıştır

Duygusal zekâ alt boyutları ile girişimcilik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacı ile Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda iyimserlik alt boyutu ile girişimcilik arasında pozitif düşük, anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir, $r=,139$, $p=,013$. Duygulardan faydalanma alt boyutu ile girişimcilik arasında negatif düşük, anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. $r=-,320$, $p=,000$.

Kurmuş olunan hipotez (H:1) red edilmiştir. Bunun sebebi örneklem grubumuzdan kaynaklanmış olabilir. Bundan sonra bu konu ile ilgili çalışmalar yapılarak kurmuş olduğumuz hipotezler tekrar test edilebilir.

Ural A.(2001); "Yöneticilerde Duygusal Zekâ'nın Üç Boyutu" isimli çalışmasında yöneticilerin; duygularını ifade etme düzeyleri ile başkalarının duygularının farkında olma düzeyleri arasındaki ilişki, duygularının farkında olma düzeyleri ile başkalarının duygularının farkında olma düzeyleri ve duygularının farkında olma düzeyleri ile duygularını ifade etme düzeyleri incelenmiş bu faktörler arasında arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda duygusal zekâ komponentlerinin birbirinden bağımsız olamayacağı sonucuna varılmıştır.

Benzer çalışmada Polat ve Aktop (2010)'da duygusal zekâ alt boyutlarının girişimcilik davranışları üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Yelkikalan N. (2006) 21. Yüzyılda Girişimcinin Yeni Özelliği: Duygusal zekâ isimli çalışmasında muvaffakiyetli girişimcilerin de duygusal zekâlarını pozitif yönde kullandıkları yapılan araştırmaların sonucunda ortaya çıkmıştır.

Türkmen ve İşbilir (2014 :18-28) tarafından spor yönetimi alanında öğrenim gören lisans öğrencilerin girişimcilik eğilimleri ile ilgili kişinin iş deneyimi olup olmadığı, cinsiyetleri, sınıfları, ailenin ekonomik ve sosyal durumu, annenin çalışmış olduğu iş, girişimcilik eğitimi alanların girişimcilik alanında başarılı olduğu ve girişimcilik eğitimi almayanlar arasında farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Aynı çalışma içerisinde yaş, kardeş sayısı, babanın çalıştığı iş , 1 milyon TL'yi kullanma alanları ve daha önce girişimcilik faaliyetinde bulunup bulunmadıklarına ilişkin girişimcilik eğilimlerinin farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Analiz sonuçlarına göre girişimcilikte duygusal zekâsı yüksek olan bireylerin daha başarılı oldukları ve bireyin özellikleri arasında görülen duygusal zekâ günümüzde toplum açısından dikkat çekici bir özellik olarak ön görülebilir. Girişimcilik alanında bilgisi olan bireylerin girişimcilik alanında başarılı oldukları girişimcilik alanında bilgisi olmayanların başarısız oldukları ön görülmektedir. Buna istinaden girişimcilik alanında duygusal zekâ bireyin kendisini geliştirebilmesi ve öğrenme kabiliyetlerini artırmaları ön görülmektedir. Girişimcilik ve duygusal zekâ açısından spor yapan bireylerde girişimcilik ve duygusal zekâ açısından etkili sonuçlar verdiği sonuçlarda bulunmuştur. Erkeklerin kadınlara oranla daha girişken oldukları ve bunun sonucunda girişimcilik alanında daha başarılı olduğu tespit edilmiştir. Erkek ve kadınlarda girişimcilik ve duygusal zekâ arasında sınıf , fakülte, bölüm arasında bir fark olmadığı çalışmamızda ortaya konmuştur. Girişimcilik açısından Akdeniz Üniversitesinde öğrenim gören Spor Bilimleri Fakültesi, Hukuk Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Ziraat Fakültesi lisans öğrencilerinin çalışmak istedikleri sektör bakımından özel sektörde çalışmak istedikleri lehine bir sonuca varılmıştır. Bu çalışma doğrultusunda girişimcilik ve duygusal zekâ ile ilgili yapılacak çalışmalarda örnek teşkiledeceği ve literatüre katkı sağlanacağı düşünülmektedir.

ÖNERİLER

1. Girişimcilik çalışmalarına bireyleri teşvik etmek için bireylerin ödüllendirilmesi, dernek ve vakıf faaliyetlerinin çoğaltılması,
2. Yüksek lisans, doktora tezleri içerisinde yapılan araştırmalarda girişimcilik ile ilgili çalışmalara destek verilmeli ve bu çalışmalardan uygulama sırasında faydalanması,
3. Girişimcilik ile ilgili olarak toplum bilinçlendirmeli ve teşvik edilmesi,
4. Ülke ekonomisi açısından genç girişimcilere çeşitli eğitim ve seminerler verilmesi,
5. Girişimciliğe yeni başlayan adayların daha önce mutlaka belirli bir bilgi ve donanıma sahip olmalı ve sosyal kültürel alanda duygusal zekâlarını kullanmaları,
6. Girişimcilikte kendilerine yakın hissettiği örnek bir rol model belirlemesi,
7. Girişimcilerin vizyon sahibi olması gerektiği,
8. Girişimcilerin en az beş yeni girişim seçip onları yakından takip etmesi,
9. Girişimcilik alanında devlet, özel sektör, üniversitelerde bulunan her gruptan birkaç kişi ile tanışmaya çalışması,
10. Girişimcilikle eğitim programları geniş bir alana yayılması ve bu eğitim programları doğrultusunda girişimcilerin performanslarını artırmada yardım etmek ve teşvik etmek gereklidir.

KAYNAKÇA

- Acar, F. (2002). “Duygusal Zekâ ve Liderlik”. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12: 53-68.
- Ağca, V. (2005). “ Girişimcilik, Girişimcilik Yaklaşımları ve Girişimsel Süreç: Kavramsal Bir Çerçeve”. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF Dergisi*, 1(7): 25.
- Akdemir, A. (1996). *Girişimcilik Kültürü Para İle Mutlu Olunur Mu?* Beşeri Kitapevi, Kütahya.
- Akdoğan A. ve Cingöz A. (2006). “İç Girişimciliğe Verilen Önem Düzeyi Ve İç Girişimciliği Etkileyen Örgütsel Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Kayseri İlinde Bir Araştırma”. *Uluslararası Girişimcilik Kongresi, Kırgızistan-Manas Üniversitesi Yayınları*, Bişkek, 86(11):49-64.
- Akkaya, M. (2005). “Üniversite Öğrencilerinin Girişimciliğe Bakış Açısını Belirlemeye Yönelik Araştırma Sonuçları”. *KOSGEB Girişimciliği Geliştirme Merkezi*, 29.
- Akmut, Ö ., Aktaş, R ., Aykaç, B ., Doğanay, M. M ., Durukan, T ., Müftüoğlu, M. T. ve Yüksel, O. (2003). *Girişimciler İçin İşletme Yönetimi*. Gazi Kitabevi, Ankara.
- Akyüz , K.C ., Gedik , T., Aydın , A ., Yıldırım , İ ., Akyüz , İ. (2009). “Orman fakülteleri son sınıf öğrencilerinin meslek tercihleri ve girişimcilik yetenekleri”. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, 1(3): 139-157.
- Alberti, F., Salvatore, S. ve Alberto, P. (2004). “Entrepreneurship Education: Notes on an Ongoing Debate”. *14th Annual Int. Ent. Conference, University of Napoli Federico II*, 4-7 July, Italy, 3.
- Alıcıgüzel , İ . (1998). *Çağdaş Okulda Eğitim ve Öğretim*. Sistem Yayıncılık, İstanbul.
- Arıkan, S. (2004). *Girişimcilik*. Siyasal Kitabevi, Ankara.
- Arslantaş, C.C. (2001). “Girişimcilikte Yaraticılık ve Yenilik”. *İ.Ü. İşletme Fak.İşlt.İktisadi Enst. Yönetim Dergisi*, 12(38):17-23.
- Atik, S. (2003). “Kültürün Girişimciliğe Etkileri” *Kara Harp Okulu Bilim Dergisi*, 3:38 -44.
- Austin E., Saklofshe D.H., Huang S., McKenney D. (2004). "Measurement of trait emotional intelligence: Testing and cross-validating a modified version of Schutte et al.'s (1998) measure". *Personality And Individual Differences*, 36(3):555-562.
- Ayhan, R. (2004). “Duygusal Zekâ ve Liderlik”. *Uluslararası Liderlik Sempozyumu*. 15-16 Nisan 2004, Ankara , 307-315.

- Balaban, Ö. ve Yasemin, Ö. (2008). “Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisi: Sakarya Üniversitesi İİBF Örneği”. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 3(2): 133–147.
- Baltaş, A. ve Baltas, Z. (2002). *Stres ve Başa Çıkma Yolları*. Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Baltaş, Z. (2013). *İnsanın Dünyasını Aydınlatan ve İşine Yansıyan Işık Duygusal Zekâ*. Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Baron, R. A. ve Markman, G. D. (2000). “Beyond Social Capital: How Social Skills Can Enhance Entrepreneurs Success”. *Academy of Management Executive*, 4(1): 106-116.
- Bar-On, R. (1997). “Bar-On Emotional Quotient Inventory(EQ-i)”. *Technical Manual a Measure of Emotional Intelligence*, Multi-Health Systems Publisher, Toronto.
- Bar-On, R. (2006). “The Bar-On Model of Emotional-Social Intelligence (ESI)”. Fernandez, P. (Ed.), Extremera (Ed.) ,Duygusal Zeka ile İlgili Özel Sayı, Psicothema, 18: 13-25.
- Baron, Robert A. (2004). "The Cognitive Perspective: A Valuable Tool For Answering Entrepreneurship's Basic Why Question". *Journal of Business Venturing* ,221-239.
- Barton J. Cunningham ve Joe Lischeron. (1991). "Defining Entrepreneurship", *Journal of small Business Management*, 29(1) :45-61.
- Bayrakdar, S. (2011). “Avrupa Birliği Mesleki Eğitim Programlarında Girişimcilik Eğitimlerinin Ekonomik Kalkınmadaki Önemi”. *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 12(1):245-264.
- Becerem, E. (2012). *Duygusal ve Sosyal Zekâmız*. Postiga Yayınları, İstanbul.
- Besler, S. (2010). *Sosyal Girişimcilik*, Beta Yayınları, İstanbul.
- Bhave, M.P., (1994). “A Process Model of Entrepreneurial Venture Creation”. *Journal of Business Venturing*, 232-242.
- Bıçakçı, U. (2001). *Paradigma ve Yaşam Kalitesi*, Sistem Yayıncılık, İstanbul .
- Bird, B.J. (1989). *Entrepreneurial Behavior*, Scott, Foresman and Company, Glenview, Illinois
- Bird, B. ve Mariann, J. (1998). "The Operation of Entrepreneurial Intentions". *Entrepreneurship: Theory and Practice* , 13(2) :21-29.
- Bozgeyik, A. (2005). *Girişimcilere Yol Haritası*. Hayat Yayıncılık, İstanbul.
- Bozkurt, Ö. ve Erbudur, K. (2013). “Girişimci kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimindeki etkisi: Potansiyel girişimciler üzerinde bir araştırma”. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 8(2):57-78.
- Bozkurt Çetinkaya, Ö. (2011). *Dünyada ve Türkiye’de Girişimcilik Eğitimi: Başarılı Girişimciler ve Öğretim Üyelerinden Öneriler*, Detay Yayıncılık, Ankara.

- Bozkurt, R. (2000). “Girisimci ve Rol Bilinci” *S. Fikirleri Dergisi*, 12.
- Breadberry, T. ve Greaves, J. (2006). *Duygusal Zekânızı Keşfedin*. (Çev. S. Kubilay), Truva Yayınevi, İstanbul.
- Brindley, C. (2005). Barriers to Women Achieving Their Entrepreneurial Potential: Women and Risk. *International Journal of Entrepreneurial Behaviour and Research*, 11(2) : 144-161.
- Brockhaus, Robert H. ve Pamela S. Horwitz, (1986). *The Art and The Science of Entrepreneurship*, Ballinger Publishing Company, Massachusetts.
- Bull, I. ve Willard G. (1995). *Towards A Theory of Entrepreneurship, Entrepreneurship Perspectives On Theory Building*. Elsevier Science Ltd., England.
- Büyüközer, G. (2008). *The Relationship Between Emotional Intelligence And Personality Factors*, Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Casson, M.C. (1982). *The Entrepreneur: An Economic Theory*. Martin Robertson and Company Ltd, Oxford.
- Ceylan, A. (2001). *İşletmelerde Finansal Yönetim*. Ekin Kitapevi, Bursa.
- Chamorro-Premuzic, T. (2014). *Kişilik ve Bireysel Farklılıklar*. İstanbul Ticaret Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 230-235.
- Christensen, P.S., Madsen, O.O. ve Peterson, R. (1994). *Conceptualizing Entrepreneurial Opportunity Identification, Marketing and Entrepreneurship: Research Ideas and Opportunities*, G.E. Hills. Quorum Books, Wesport.
- Coulter M. (2003). *Entrepreneurship in Action*, Second Edition, Prentice Hall, New Jersey.
- Cyert, M.R. ve March G. (1963). *A Behavioral Theory of the Firm*. Printice-Hall, Englewood Cliffs.
- Çakar, U. ve Arbak, Y. (2013). “Dönüşümcü Liderlik Duygusal Zekâ Gerektirir Mi? Yöneticiler Üzerinde Örnek Bir Çalışma”. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(2): 83-98.
- Çay, Y. T. (2009). *Liderlik ve Duygusal Zekâ: Uygulamalı Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çonkar K. ve Ağca V. (2005). “Ekonomik Kalkınmanın Temel Dinamiği Girişimci ve Girişimcilik”. *Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği Dergisi*, 13 (35): 48-54.
- Çonkar, K.M. ve Esen, A. (1999). *Orta Anadolu (Konya, Kayseri, Sivas ve Tokat) Girişimcilerinin Sosyo-Ekonomik Özellikleri, İşletmecilik Anlayışları ve Beklentileri Araştırması*, Konya Ticaret Odası, Konya.

- Dağlı, G., Silman, F. ve Çağlar, M. (2008). "Liderlerin Başarısında Duygusal Zekânın Rolü ve Önemi". *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17: 22 - 46.
- Dinler, Z. (1998). *İktisada Giriş*. Ekin Yayınları, Bursa.
- Doğan, S. ve Demiral, Ö. (2007). "Kurumların Başarısında Duygusal Zekânın Rolü ve Önemi". *Celal Bayar Üniversitesi İİBF Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 14(1):209-230.
- Durak, İ. (2018). "Girişimcilik Niyeti ile Duygusal Zekâ ve Bazı Sosyo-Demografik Değişkenler Arasındaki İlişki : Üniversite Öğrencilerin Üzerine Bir Araştırma" *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi* ,2018 ,7(1).
- Duygulu, E. (2008). "Institutional Profiles And Entrepreneurship Orientation: A Case Of Turkish Graduate Students". *MPRA Paper* , 7247(1):12-15.
- Erdem, F. (2001). "Girişimcilerde Risk Alma Eğilimi ve Belirsizliğe Tolerans İlişkisine Kültürel Yaklaşım". *Akdeniz Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (2) :43-61.
- Erdoğan, N. (2000). "Otobiyografilerin Analizi Yoluyla Girişimci İş adamlarının Kariyer Gelişimi Hakkında Bir İnceleme". *Mümin Ertürk, 8.Ulusal Yönetim Ve Organizasyon Kongresi,Erciyes Üniversitesi*. Nevşehir, 95-108.
- Eroğlu, F., İrmiş, A. ve Aksel, İ. (2003). "Girişimcilerin İşletmelerin Gelişmesinde Etkili Ve Engelleyici Olarak Gördükleri Faktörler Denizli Örneği". *11.Ulusal Yönetim Ve Organizasyon Kongresi, Afyon Kocatepe Üniversitesi*, Afyon , 45-53.
- Gartner, William B. (1989). "A Conceptual Framework for Describing the Phenomenon of New Venture Creation", *Academy of Management Review*,10(4): 696-706.
- Geus, A.P.D. (1999). *Öğrenme Olarak Planlama, Belirsizliği Yönetmek*. (Çev: Gündüz BULUT) MESS Yayınları, İstanbul.
- Girginer, N. ve Uçkun, N. (2004). "İşletmecilik Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Girişimciliğe Bakış Açıkları: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama, 3". *Ulusal Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi*, 25-26.
- Göçet, E. (2006). "Üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile stresle başa çıkma tutumları arasındaki ilişki", Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Goldfre , J.(1993). *Our Wildest Dreams: Women Entrepreneurs Making Money, Having Fun, Doing Good*, Harper Business Publishers, New York.
- Goleman ,D. (1996). *Duygusal Zekâ*. (çev. B.S. Yüksel). Varlık Yayınları, İstanbul.

- Goleman, D. (2000). *Leadership That Gets Results*, Harvard Business Review, Boston.
- Goleman, D. (2006). *Duygusal Zekâ: Neden IQ'dan Daha Önemlidir.* (Çev. B. S. Yüksel), Varlık Yayınları, İstanbul.
- Goleman, D. (2014). *Duygusal Zekâ Neden IQ'dan Daha Önemlidir?* Varlık Yayınları, İstanbul.
- Goleman, D. (2015). *İşbaşında Duygusal Zekâ*, Varlık Yayınları, İstanbul.
- Güney, S. (2000). *Davranış Bilimleri*. Nobel Yayınları, Ankara.
- Gürol, M.A.(2000). *Türkiye’de Kadın Girişimci ve Küçük İşletmesi: Fırsatlar, Sorunlar, Beklentiler ve Öneriler*, Atılım Üniversitesi Yayını, Ankara.
- Guzman, Joaquin ve Linan Francisco (2005). *Perspectives on Entrepreneurial Education: A US-Europe Comparison*, Antonio de Nebrija University.
- Harrod, N.R.ve Scheer S.D. (2005). “An Exploration of Adolescent Emotional Intelligence in Relation to Demographic Characteristics”. *Adolescence*, 40(159):503.
- Hısrich D.R. ve Peters, M.P. (2002). *Entrepreneurship, Fifth Edition*, McGraw-Hill Higher Education, USA.
- İraz R, (2005). *Yaratıcılık ve Yenilik Bağlamında Girişimcilik ve Kobiler*, Çizgi Kitapevi, Konya.
- İrmiş A., Durak, İ. ve Özdemir, L. (2010). *Girişimcilik Kültürü*. Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa.
- Isenberg, Daniel J. (2008). "The Global Entrepreneur", *Harvard Business Review*, 86(12): 107-111.
- Jenssen, J. I. ve Harold, F. K. (2002). "The Effect of Social Networks on Resource Allocation and Business Start-ups". *European Planning Studies*, 10(8): 1039-1046.
- Kaya, N. (2001). İşletmelerde Girişimcilik Özelliği Yüksek Çalışanların Güdülenmesi. *9.Ulusal Yönetim Organizasyon Kongresi Bildiriler*, 24-26 Mayıs, 541-551.
- Kelley, R. (1998). *How To Be A Star At Work?*, New York Times Books, New York.
- Kılıç, E.D. ve Önen, Ö. (2009). “Öğretmen Adaylarının Duygusal Zekâ Düzeyleri ve Etik Muhakeme Yetenekleri”. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1): 123-163.
- Kırım, A. (2010). “Yeni Girişimcilik”. *Capital Dergisi*.
- Koçel, T. (1998). *İşletme Yönetimi*. Beta Yayınları, İstanbul.
- Koh , H.C. (1996). “Testing Hypoheses of Entrepreneurial Characteristics: A Study of Hong Kong MBA Students’. *Journal of Management Psychology*, 11(3): 12-25.
- Korosec, R. L. ve Berman, E. M. (2006). “Municipal Support for Social Entrepreneurship”. *Public Administration Review*, May-June 2006.

- Krovetz, Martin L. (1974). "Explaining Success or Failure as a Function of one's Locus of Control". *Journal of Personality*,42(2): 175-189.
- Kuratko, D. ve Hodgetts, R. (2001) . *Entrepreneurship: A Contemporary Approach*. Harcour Publications,USA .
- Lengenecker, Justin G. ve John E. Schoen.(1975)."The Essence Of Entrepreneurship". *Journal of Small Business Management*,13(3): 26-32.
- Linan, F., Juan, A. M. ve Aneta, Z. (ed). (2008). "Stimulating Entrepreneurial Intentions Through Education, Teaching Psychology of Entrepreneurship Perspective from Six European Countries''. *L. Marjan Gorgievski and Martin Lukes*, Universidad Nacional de Educacion a Distancia, Madrid, 45-67.
- Littunen, H. (2000). "Entrepreneurship and Characteristics of The Entrepreneurial Personality''. *International Journal of Entrepreneurial Behaviour and Research*, 6(2):295-310.
- Marsh, H. W. ve Richards, G.E. (1987)."The Multidimensionality of the Rotter IE Scale its Higher-Order Structure: An Application of Confirmatory Factor Analysis". *Multivariate Behavioral Research*, 22(1): 39-69.
- Mayer, J. D., DiPaolo, M. ve Salovey, P. (1990). "Perceiving Affective Content in Ambiguous Visual Stimuli: A Component of Emotional Intelligence". *Journal of Personality Assessment*, 54(3-4): 772-781.
- Mcclelland, D.C. (1961). *The Achieving Society*. Collier-Macmillan, New York, 57.
- McClelland, D.C.(1962)."Business Drive and National Achievement". *Harvard Business Review*, 40(4): 99-112.
- Mitchell, L. B., Theresa L., Patricia P. M., Eric A. M. ve Brock J. S. (2002). "Toward a Theory of Entrepreneurial Cognition: Rethinking the People Side of Entrepreneurship Research". *Entrepreneurship: Theory and Practice*, 27(2): 93-104.
- Müftüoğlu, Tamer M. ve Durukan T. (2004). *Girişimcilik ve KOBİ'ler*, Gazi Kitabevi, Ankara.
- Naktiyok A. (2004). *İç Girişimcilik*, Beta Yayinlari, İstanbul.
- Örücü E., Kılıç R. ve Yılmaz, Ö. (2007). "Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinde Ailesel Faktörlerin Etkisi Üzerine Bir Uygulama". *Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 2(2).

- Petrides K.V. ve Furnham, A. (2003). "Trait Emotional Intelligence: Psychometric Investigation With Reference to Established Trait Taxonomies". *European Journal of Personality*, 17 (1): 39-57.
- Polat, S. ve Aktop, E. (2010). "Öğretmenlerin Duygusal Zekâ ve Örgütsel Destek Algılarının Girişimcilik Davranışlarına Etkisi". *Akademik Bakış Dergisi*, 22:1-20.
- Power, W.W., Kenneth, W.K. ve Laurel, S. (1996). "Interorganizational Collaborations and the Locus of Innovation: Networks of Learning in Biotechnology". *Administrative Science Quarterly*, 41: 116-145.
- Raposo, M. ve Paço, A. (2011). "Entrepreneurship education: Relationship between education and entrepreneurial activity". *Psicothema*, 23(3): 453-457.
- Rasmussen, E. ve Sorheim R. (2006)."Action Based Entrepreneurship Education". *Technovation*, 26(2): 185-194.
- Salovey, P. ve Mayer, J. D. (1990)."Emotional Intelligence". *Imagination, Cognition and Personality* , 9 : 185-211.
- Salovey, P. ve Mayer, J. D. (1997). "What Is Emotional Intelligence?" *Emotional Development And Emotional Intelligence: Educational Implications* , In P. Salovey ve D. Sluyter (Eds./drl.). Basic Books, New York.
- Salovey, P. ve Mayer, J. D. (2007). "Emotional Intelligence, Key Readings on the Mayer and Salovey Model". Peter S., Marc A.Brackett, ve John, D. (Ed.), *Emotional Intelligence*. Mayer Dude Publishing, New York
- Schilling, D. (1996). *50 Activities Emotional Intelligence LI*. Innerchoice publishing, California.
- Schutte, N. S., John, M., Malouff, L. E. H., Donald, J. H., Joan, T. C., Charles, J. G. ve Liane, D. (1998). "Development and Validation of a Measure of Emotional Intelligence". *Personality and Individual Differences*, 25 : 167-177.
- Sexton,C., Donald,L. ve Bowman,N. (1983)."Determining Enterpreneurial Potantial of Students". *Academy of Management Proceedings* , 408-412.
- Sexton,C., Donald,L. ve Bowman,N.,(1984)."Entrepreneurship education: suggestions for increasing effectiveness". *Journal of Small Business Management (pre-1986)*, 22(2): 18.
- Sexton,C., Donald,L. ve Bowman,N. (1985). "The Entrepreneur: A Capable Executive And More". *Journal Of Business Venturing*, 1(1): 129-140.
- Shook, C. L., Richard L. ve Priem, J. E. M. (2003)."Venture Creation and The Enterprising Individuual: A Review And Synthesis". *Journal Of Management*, 26(3): 379-399.

- Solomon, G., Mark W. ve Lloyd F., (1994). "Pedagogical methods of teaching entrepreneurship: A historical perspective". *Simulation and Gaming*, 25(3): 338– 353.
- Stevenson, H.H. ve Jarillo, J.C. (1990). "A Paradigm of Entrepreneurship:Entrepreneurial Management". *Strategic Management Journal*, 11(7): 17-27.
- Stubbs, K. E. (2008). "Emotional intelligence competencies in the team and team leader: A multi-level examination of the impact of emotional intelligence on team performance". *Journal of Management Development*, 27(1): 55-75.
- Sweney, N.R. (1989). *Zirveye Tutunmanın Yolları*. (Çev: Yakut EREN), Eren Yayıncılık,İstanbul.
- Tağraf, H. ve Halis, M. (2008). "Üniversitelerdeki Girişimcilik Eğitiminin Girişimsel Öz Yetkinlik Algısı Üzerindeki Etkisi: Bir Araştırma".*Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 3(2): 91–111 .
- Takalo, T. ve Otto, T. (2012). "Entrepreneurship, Financiership, and Selection". *Scandinavian Journal Of Economics*, 114(2): 601-628.
- Thompson L. (1999). "The World Of The Entrepreneur- A New Perspective". *Journal Of Workplace Learning* ,11.(6): 209-224.
- Thorndike, E.L. (1920). *Intelligence and Its Use-Harper's Magazine*, 140:227-235.
- Timmons, J.A. (1994). *New Venture Creation: Entrepreneurship for The 21. Century*. Irwin Pres, Burr Ridge.
- Top, S. (2006). *Girişimcilik Keşif Süreci*, Beta Yayınları, İstanbul.
- Tutar H. ve Küçük O. (2003). *Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Tracey, P., Phillips, N. ve Haugh, H. (2007). "Beyond Philantropy: Community Enterprise as a Basis for Corporate Citizenship". *Journal of Business Ethics*, 58(4):327-344.
- TÜGİAD, (1993). *Ekonomik Kalkınmada Girişimciliğin Önemi ve Değişen Girişimci Nitelikleri*. Simge Matbaacılık, İstanbul.
- Türkmen, M. ve İşbilir U. (2014). "Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Sosyo- Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi". *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18-28.
- TÜSİAD , (1987). *Türkiye 'de Girişimcilik ile İlgili Sorunlar ve Çözümler*, İstanbul.
- Ural, A. (2001). "Yöneticilerde Duygusal Zekâ'nın Üç Boyutu". *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* , 3(2): 209-2019.
- Ürper, Y., Tosunoğlu, T. B., Kağnıcıoğlu, H. C., Başar, M., Demirci, E. A., ve Sağlam, N. (2012). *Girişimcilik ve İş Kurma*. Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.

- Weisinger, H. (1998). *İş Yasamında Duygusal Zekâ*. (Çev. Nurettin Süleymangil) , MNS Yayıncılık, İstanbul .
- Yaşarsoy, E. (2006). *Duygusal Zekâ gelişim programının, eğitilebilir zihinsel engelli öğrencilerin davranış problemleri üzerindeki etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Adana .
- Yelkikalan, N. (2006). “21. Yüzyılda Girişimcinin Yeni Özelliği : Duygusal Zekâ”. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Dr H. İbrahim Bodur Girişimcilik Uygulama ve Araştırma Merkezi, Çanakkale*.
- Yeşilyaprak, B. (2001). “Duygusal zekâ ve eğitim açısından doğurguları”. *Eğitim Yönetimi Dergisi* , 7 (25): 139-146.
- Zuckerman, M. ve Katlian C. G. (1997). "Belief in Internal Control or Belief in a Just World: The Use and Missue of the I-E Scale in Prediction of Attitudes and Behavior". *Journal of Psychology*, 45(3): 356-378.

İNTERNET KAYNAKLARI

- Perek, Z. A., “İşyerinde Başarımın Anahtarı: Duygusal Zekayı Kullanabilmek ve Duyguları Yönetebilmek”. <http://www.insankaynaklari.com/cn/ContentBody.asp?BodyID=496> (erişim tarihi :17.04.2006).

EK 1. Kişisel Bilgi Forumu

Sayın Katılımcı ; Bu çalışma Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Bitirme Tezi kapsamında yapılmaktadır. Vermiş olduğunuz cevaplar başka bir amaç için kesinlikle kullanılmayacaktır. Katılımınız için teşekkür ederim.

Araştırmacı
Erhan Buyrukoğlu

Fakülte: _____

Bölümünüz: _____

Sınıf: _____

Spor Yapıyorsunuz : () Evet, () Hayır

Yaşınız: _____

Cinsiyetiniz: _____

Aylık Geliriniz: _____

Ailenizin Aylık Geliri: _____

Babanızın Mesleği ; _____

Annenizin Mesleği ; _____

Babanızın Eğitim Durumu ; _____

Annenizin Eğitim Durumu; _____

Mezun Olduktan Sonra Çalışmak İstedığınız Sektör : () Kamu, () Özel

İş Deneyiminiz Varmı : () Var _____ Yıl, () Yok

Her hangi bir dernege üyemisiniz ()Evet, : _____ ()Hayır

Girişimcilik dersi aldınızı mı veya alıyorsunuz? () Evet () Hayır

Hobileriniz ; _____

EK 2. Girişimcilik Eğilimi Ölçeği

1.Girişimcilik Eğilimini Ölçmeye Yönelik İfadeler Açıklama: Lütfen aşağıda verilen ifadeleri okuyarak bu ifadelere katılma derecenizi verilen ölçek üzerinde ilgili rakamı işaretleyiniz. Her ifade için sadece bir seçenek işaretlemeniz ve cevapsız soru bırakmamanız gerekmektedir. Size uygun olan seçeneğe “X” işareti koyunuz.		Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	TamamenKatılıyorum
1.	Bölümümünden mezun olduğumda kendi işimi kurmak için gerekli yeteneklere sahip olacağıma inanıyorum.					
2.	Bölümümünden mezun olduğumda kendi işimi kurmayı hedefliyorum.					
3.	Bölümümüzden mezun olanlar asla kamu sektöründe çalışmayı planlamamalıdır.					
4.	Bölümümüz mezun olanlar mutlaka girişimci olmaya odaklanmalıdır.					
5.	Bölümümüz mezun olanlar özel sektörde çalışmayı planlamalıdır.					
6.	Bir işin fırsatlar sunması emniyetli ve garantili olmasından daha önemlidir.					
7.	Çok çalışan sürekli hedef büyüten bir kişiliğe sahip olmak istemem.					
8.	Sosyal yaşamı, iş yaşamını, eğlenceyi dengeli bir şekilde yaşayan bir kişiliğe sahip olmak isterim					
9.	Mevcut gerçeklere birebir bağlı kalarak hareket etmeyi tercih ederim.					
10.	Gerçekleri zorlayarak sezgiye ve hayallere dayalı hareket etmeyi tercih ederim.					
11.	İnanmadığım bir konuda negatif bir değerlendirmeye maruz kalma pahasına karar veririm.					
12.	İnanmadığım bir konu dahi olsa kural dışı davranmayı göze alamam.					
13.	Kariyerimin gelecek 5 yılında yüksek maaşlı bir iş fırsatı karşıma çıksa kabul ederim.					
14.	Kariyerim için gerekli olsa dahi önceliklerimden vazgeçmem.					

EK 3. Duygusal Zekâ Ölçeği

2.Duygusal Zekâ Ölçeği		Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
Açıklama: Lütfen aşağıda verilen ifadeleri okuyarak bu ifadelere katılma derecenizi verilen ölçek üzerinde ilgili rakamı işaretleyiniz. Her ifade için sadece bir seçenek işaretlemeniz ve cevapsız soru bırakmamanız gerekmektedir. Size uygun olan seçeneğe “X” işareti koyunuz.						
1.	Başkalarıyla kişisel problemlerim hakkında ne zaman konuşacağımı bilirim.	1	2	3	4	5
2.	Engellerle karşılaştığımda, benzer engellerle önceden de karşılaştığımı ve onların üstesinden geldiğimi anımsarım..	1	2	3	4	5
3.	Problemleri ele alırken ruh halimin etkisi azdır.	1	2	3	4	5
4.	İnsanlar bana kolaylıkla güvenir.	1	2	3	4	5
5.	Diğer insanlardan gelen sözel olmayan mesajları anlamakta güçlük çekerim.	1	2	3	4	5
6.	Hayatımdaki bazı önemli büyük olaylar neyin önemli olduğunu, neyin önemli olmadığını tekrar gözden geçirmeme yol açmıştır.	1	2	3	4	5
7.	Bazen konuştuğum kişinin espri mi yaptığını, ciddi mi olduğunu çıkartamam.	1	2	3	4	5
8.	Ruh halim değiştiğinde yeni olanaklar görürüm / Yeni olanakların farkına varırım.	1	2	3	4	5
9.	Duyguların hayatımın niteliğinde / hayat tarzımda çok etkisi yoktur.	1	2	3	4	5
10.	Yaşadığım duyguların farkındayım.	1	2	3	4	5
11.	Genellikle, gelecekte iyi şeyler olacağını beklemem.	1	2	3	4	5
12.	Olumlu bir duygu yaşadığımda bu duyguyu nasıl sürdüreceğimi bilirim.	1	2	3	4	5
13.	Sosyal olaylarda ne olup ne bittiğini genellikle yanlış yorumlarım.	1	2	3	4	5
14.	Beni mutlu eden aktiviteleri arayıp bulurum.	1	2	3	4	5
15.	Başkalarına yolladığım sözel olmayan mesajlarımın farkındayım.	1	2	3	4	5
16.	Başkalarının üstünde bıraktığım etkiyle çok fazla ilgilenmem.	1	2	3	4	5
17.	Olumlu bir ruh halinde iken problemleri çözmek kolay gelir.	1	2	3	4	5
18.	İnsanların yüz ifadelerini yanlış yorumlayabilirim.	1	2	3	4	5
19.	Yeni fikirlerle ortaya çıkmamda duygularımın bir yardımcı olduğuna inanmam.	1	2	3	4	5
20.	Duygularımın neden değiştiğini çoğunlukla anlayamam.	1	2	3	4	5
21.	Yeni fikirlerle ortaya çıkmamda olumlu ruh halimin etkili olduğunu düşünmüyorum.	1	2	3	4	5
22.	Duygularımı kontrol etmeyi güç buluyorum.	1	2	3	4	5
23.	Yaşadığım duyguların kolayca farkında olabilirim.	1	2	3	4	5
24.	İnsanların konuşulması güç biri olduğumu söyledikleri olmuştur.	1	2	3	4	5

25.	Aldığım görevlerin iyi sonucunu hayal ederek kendimi motive ederim.	1	2	3	4	5
26.	İyi bir şey yaptıklarında insanları överim.	1	2	3	4	5
27.	Başkalarının gönderdikleri sözel olmayan mesajların farkındayım.	1	2	3	4	5
28.	Başka biri kendi hayatındaki önemli bir olayı benle paylaşırken, neredeyse o olayı kendim yaşamış gibi hissederim.	1	2	3	4	5
29.	Duygularımda bir değişiklik hissettiğimde, yeni fikirlerle ortaya çıkmaya eğilimliyimdir.	1	2	3	4	5
30.	Problemleri nasıl ele alacağımda duygularım büyük bir rol oynamaz.	1	2	3	4	5
31.	Bir mücadeleyle / zorlukla karşı karşıya kaldığımda çabuk pes ederim çünkü başarısız olacağımı düşünürüm.	1	2	3	4	5
32.	Diğer insanların ne hissettiklerini sadece onlara bakmakla anlarım.	1	2	3	4	5
33.	Kötü hissettiklerinde insanların kendilerini daha iyi hissetmelerine yardımcı olurum.	1	2	3	4	5
34.	Engellerle uğraşmayı sürdürmeme yardım için iyi ruh halimden faydalanırım.	1	2	3	4	5
35.	Başkalarının ses tonlarından nasıl hissettiklerini anlamayı güç bulurum.	1	2	3	4	5
36.	İnsanların bazı şeyleri neden hissettiklerini anlamakta güçlük çekerim.	1	2	3	4	5
37.	Yakın arkadaşlıklar kurmayı zor bulurum.	1	2	3	4	5

Ek .4.Girişimcilik Ölçeği Kullanımı İzini

NURULLAH UÇKUN <nuckun@ogu.edu.tr>
19.06.2019 Çar 16:22

Kime : ERHAN BUYRUKOĞLU <erhan_svsgenclik@hotmail.com>
Kimden : NURULLAH UÇKUN <nuckun@ogu.edu.tr>

Tabiki kullanabilirsiniz. İyi çalışmalar

Kimden: ERHAN BUYRUKOĞLU <erhan_svsgenclik@hotmail.com>
Kime: nuckun@ogu.edu.tr
Gönderilenler: Wed, 19 Jun 2019 13:08:53 +0300 (EET)
Konu: Girişimcilik Ölçeği Kullanımı İzni

Sayın Nurullah Uçkun Merhaba Ben Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Spor Yöneticiliği Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi Erhan Buyrukoğlu ." Girişimciliğe Bakış Açılarını Ölçmeye Yönelik 14 ifade den oluşan ölçeğin izi " Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Girişimcilik ve Duygusal Zekâ Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi " konulu tez çalışmamda izin verirseniz kullanmak istiyorum . Saygılarımla.

Ek.5. Duygusal Zekâ Ölçeği Kullanım İzini,

Gönderen: Emine Göçet <egocet@sakarya.edu.tr>

Gönderildi: 21 Haziran 2019 Cuma 12:36

Kime: ERHAN BUYRUKOĞLU

Konu: Fwd: Duygusal Zekâ Anket İzini

Gönderen: Emine Göçet <egocet@sakarya.edu.tr>

Tarih: 21 Haz 2019 Cum, saat 11:37

Konu: Re: Duygusal Zekâ Ölçeği Kullanım İzni

Alıcı: ERHAN BUYRUKOĞLU <erhan_svsgenclik@hotmail.com>

Merhaba,

Çalışmanızda ölçeği kullanmanızda herhangi bir sakınca yoktur. Ölçeğin reverse (olumsuz) maddeleri : 4 ,6, 8, 10, 12, 17, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 34, 35, 39, 40, 41 .(5 den 1 e doğru) puanlanacak.Tezde de gördüyseniz 3, 13, 14 ve 16. maddeler ölçeğin uyarlamasında herhangi bir faktöre katkıda bulunmadığı için ölçekte yer almamıştır. Ölçek toplam 37 maddeden oluşacak, buna dikkat etmenizde fayda var.

İyi çalışmalar.

Gönderen: ERHAN BUYRUKOĞLU

Gönderildi: 19 Haziran 2019 Çarşamba 13:02

Kime: egocet@sakarya.edu.tr

Konu: Duygusal Zekâ Anketi

Sayın Emine Göçet Merhaba Ben Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Spor Yöneticiliği Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi Erhan Buyrukoğlu ." Üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile stresle başa çıkma tutumları arasındaki ilişki " isimli tez çalışmanızda kullanmış olduğunuz duygusal zekâ ölçeğini dilimize sizin çevirdiğinizi yaptığım araştırmalar sonucunda tespit ettim. Bu ölçeği " Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Girişimcilik ve Duygusal Zekâ Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi " konulu tez çalışmamda izin verirseniz kullanmak istiyorum . Saygılarımla.

Ek.6. T.C. Akdeniz Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Kararı

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu
KARAR

Toplantı Tarihi : 03/07/2019

Karar Sayısı : 141

Üniversitemiz Spor Bilimleri Fakültesi Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı öğrencisi **Erhan BUYRUKOĞLU**'nun yürütücülüğünü üstlendiği, "Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Girişimcilik ve Duygusal Zeka Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı tez çalışması kapsamında kullanılacak olan anket çalışmasının uygunluğunun görüşülmesi istemi.

Üniversitemiz Spor Bilimleri Fakültesi Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı öğrencisi **Erhan BUYRUKOĞLU**'nun yürütücülüğünü üstlendiği, "Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Girişimcilik ve Duygusal Zeka Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" konulu anket çalışmasının, fikri hukuki ve telif hakları bakımından metot ve ölçeğine ilişkin sorumluluğun başvurucuya ait olmak üzere, proje süresince uygulanmasının etik olarak **uygun olduğuna** oy birliği ile karar verilmiştir.

Başkan
Prof. Dr.
Osman ERAVŞAR
(imza)

Üye
Prof. Dr.
Bahattin ÖZDEMİR
(imza)

Üye
Prof. Dr.
Hilmi DEMİRKAYA
(imza)

Üye
Prof. Dr.
Mustafa ŞEKER
(izinli)

Üye
Prof. Dr.
Adnan DÖNMEZ
(imza)

Üye
Prof. Dr.
Abdullah KARAÇAĞ
(imza)

Üye
Prof. Dr.
Eyyup YARAŞ
(imza)

03.07.2019
A.A.Dikiz
Bil.İşl.

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve SOYADI	ERHAN BUYRUKOĞLU
Doğum Yeri - Tarihi	Sivas - 07.11.1992
EĞİTİM DURUMU	
Mezun Olduğu Lise	Ahmet Ayık Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi
Lisans Diploması	Cumhuriyet Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu
Yüksek Lisans Diploması	Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı
Tez Konusu	Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Girişimcilik ve Duygusal Zekâ Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
Yabancı Dil / Diller	İngilizce
BİLİMSEL FAALİYETLER	
12- 14 Mayıs 2016 9.Uluslararası Spor Bilimleri Öğrenci Kongresi (Haliç Üniversitesi)	
İŞ DENEYİMİ	
Stajlar	Medicana Sivas Spor Kulübü (2016)
Çalıştığı Kurumlar	Meb (Ücretli Öğretmen)
E-Posta	erhan_svsgenclik@hotmail.com